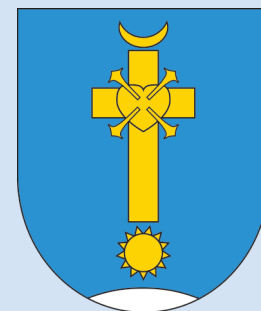

Góra Kalwaria

Bezpłatny magazyn samorządu Góry Kalwarii

www.facebook.com/gminagorakalwaria. Kontakt: tel. 22 484 33 00, e-mail: umig@gorakalwaria.pl

www.gorakalwaria.pl

Doraźna pomoc, ginekolog i stomatolog w nowym miejscu

U zbiegu ulic Dominikańskiej i Armii Krajowej w Górze Kalwarii gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej otworzył filię. Po Nowym Roku planowane jest uruchomienie w niej doraźnej pomocy lekarskiej (DPL). W tym samym budynku ulokowała się pracownia plastyczna Ośrodka Kultury.

Ginekologia, położnictwo i stomatologia przeniosły się już do wyremontowanego gminnego lokalu (to naprzeciwko hotelu w byłych koszarach) i przyjmują pacjentów. Poradnie specjalistyczne funkcjonowały dotychczas przy ul. por. Białka 4. „Uwolnione” pomieszczenia w głównej przychodni pozwolą na zwiększenie dostępności do lekarzy internistów – SPZOZ zatrudnił ich właśnie trzech (jeden o specjalizacji medycyna rodzinna i neurologia rozpocznie pracę po Nowym Roku).

W lokalu przy Dominikańskiej (o powierzchni 95,6 mkw.) na początek przyszłego roku zaplanowano także uruchomienie bezpłatnej tzw. doraźnej pomocy lekarskiej (czyli wieczornej i weekendowej). Finansowana z budżetu gminy DPL funkcjonowała do marca 2020 roku na terenie Domu Pomocy Społecznej. Niestety z powodu

wybuchu pandemii COVID-19 działalność punktu musiała zostać zawieszona i gmina razem z SPZOZ zostały postawione przed koniecznością znalezienia nowego lokalu.

Obecnie trwa rekrutacja lekarzy do DPL i od jej przebiegu zależy termin ponownego uruchomienia usługi. Nie jest to sprawa łatwa, ponieważ wspomnianych trzech lekarzy do przychodni przy ul. Białka 4 dyrekcja ośrodka zdrowia poszukiwała od wiosny.

Zgodnie z założeniami DPL będzie funkcjonowała od poniedziałku do piątku w godz. 18.30–23.00, a w soboty i niedziele w godz. 9.00–19.00.

Dodajmy, że sąsiedni gminny lokal również niedawno przeszedł remont, tak aby mogła się w nim ulokować pracownia plastyczna Ośrodka Kultury. Zajęcia, w których uczestniczą przede wszystkim dzieci, prowadzo-

Filia SPZOZ mieści się przy ul. Dominikańskiej 14/18

ne są w głównej siedzibie Ośrodka przy ul. por. Białka 9. Cieszą się bar-

dzo dużą popularnością. Dlatego zapadła decyzja o stworzeniu drugiej sie-

dziby pracowni. Zostanie otwarta w styczniu.

FONTANNA WRÓCI NA RYNEK

Przed rozpoczęciem robót gmina podda projekt ocenie mieszkańców

Rozpoczęło się projektowanie przebudowy płyty głównego placu Góry Kalwarii.

W listopadzie została podpisana umowa z biurem architektonicznym, które ma za zadanie zaprojektować modernizację płyty rynku (czyli obszaru od frontu ratusza do muru kościelnego). Bez dokumentacji oraz opinii konserwatora zażytków i pozwolenia na budowę się nie obejdzie.

Główne założenie jest takie, że rynek im. Biskupa Stefana Wierzbowskiego ma nabrać klasy, ale bez większej ingerencji w istniejącą zielen. Władze lokalne nie chcą zmniejszać powierzchni zielonej. Co do nowych nasadzeń – zostaną wysłuchane propozycje projektanta.

Projekt ma obejmować utworzenie fontanny oraz wyznaczenie miejsca pod budowę pomnika założyciela mias-

ta, czyli bp. Wierzbowskiego. Poprzedni projekt, zakładający niemal całkowitą rezygnację z zieleni na placu, jest dla obecnych władarzy nieakceptowalny. Nie do przyjęcia są również wysokie koszty jego realizacji.

Gminie zależy na tym, aby po przebudowie rynek tętnił życiem. Czyli nie tylko ładnie wyglądał, ale też był chętnie odwiedzany przez mieszkańców i nadal służył jako miejsce organizacji pikników rodzinnych, koncertów itp.

Projekt będzie gotowy w listopadzie przyszłego roku. Wcześniej zostanie poddany pod ocenę mieszkańców. Według zapowiedzi burmistrza prace w terenie nie rozpoczną się, dopóki gmina nie pozyska na ten cel funduszy zewnętrznych.

Tradycji stało się zadość: na rynku w Górze Kalwarii pojawił się ogromny świerk, a włączenie lampek było okazją, by razem poczuć atmosferę zbliżających się świąt.

Choinkowe światła, jak co roku, podłączył do prądu burmistrz (po wspólnym odliczaniu). Zanim jednak to nastąpiło, Arkadiusz Strzyżewski złożył życzenia zgromadzonym. – Zaledwie godzinę temu skończył się pojedynek polskich piłkarzy z Francją, nie spodziewałem się tutaj aż tylu mieszkańców – ucieszył się, nawiązując do meczu 1/8 finału mistrzostw świata (spotkanie na rynku odbyło się 4 grudnia).

Gospodarz gminy podziękował też za obecność Świętemu Mikołajowi (obaj na małym zdjęciu). – Zawsze z okazji swoich imienin przylatujesz do Góry Kalwarii. Mogłeś pojawić się dzisiaj na przykład w Katarze, gdzie trwa mundial, ale wybrałeś właśnie nasze miasto – powiedział półzartem.

– Bo dzieci z Góry Kalwarii są najgrzeczniejsze na całym świecie! – odparł bez wahania przybysz w czerwonej czapie.

Pod 9-metrowym drzewkiem (podarowanym gminie przez mieszkańkę Pęcławia) ustawiliśmy domek Świę-

Świeci dla grzecznych dzieci

tego Mikołaja, w którym dzieci mogły się z nim sfotografować. A obok

domku znajdowała się skrzynka na listy do białobrodego. Nie zabrakło

elfów, kolęd, a uroczyste zapalenie lampek poprzedził kilkugodzinny kier-

masz bożonarodzeniowy przed ratuszem i jatkami.

Wymarzonych
Świąt
Bożego
Narodzenia
oraz spełnienia
marzeń
w 2023 roku!

Burmistrz Miasta i Gminy Góra Kalwaria
Arkadiusz Strzyżewski

Przewodnicząca Rady Miejskiej
Aleksandra Fedynicz-Komosa

Autobusem spod zamku na stację metra

Dobra wiadomość dla pasażerów podróżujących na trasie z Góry Kalwarii do Warszawy przez Piaseczno. A przede wszystkim dla mieszkańców Czerska i Brzumina. Nasza gmina uruchomi linię autobusową, która połączy te dwa nadwiślańskie sołectwa ze stolicą.

Nowy autobus ma zacząć kursować – przez Górę Kalwarię i Piaseczno – po 1 stycznia. Linia umożliwi dojazd na stację metra Wilanowska (i rzecz jasna powrót).

Dodatkowym powodem do radości jest otrzymanie dofinansowania na przedsięwzięcie (z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych). Dotacja pokryje aż 90 proc. kosztów uruchomienia oraz funkcjonowania połączenia przez pierwszy rok na terenie gminy. Pozys-

kane przez samorząd fundusze to 180,3 tys. zł.

– Wprowadzamy te kursy zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców. Szczególnie Brzumina i Czerska, którzy mają obecnie utrudniony dostęp do transportu zbiorowego. Ale to nie wszystko. Bo dzięki nowej linii turyści z Warszawy będą mogli dotrzeć na zamek w Czersku komunikacją publiczną – podkreśla burmistrz Arkadiusz Strzyżewski.

Z Brzumina pasażerowie wyruszą dwa razy dziennie od poniedziałku do piątku (będą też dwa kursy powrotne). Natomiast w Czersku mieszkańcy będą mogli wsiąść do autobusu jadącego do stolicy 12 razy dziennie i będzie 11 okazji, by wrócić (w Czersku autobus pojawi się również w soboty – cztery przejazdy w jedną i cztery w drugą stronę). Rozkład jazdy zamieścimy na naszej stronie internetowej gorakalwaria.pl.

RÓŻNI I WYJĄTKOWI

Górskokalwaryjskie przedszkole integracyjne zorganizowało dla maluchów z naszej gminy obchody Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami. 2 grudnia w Ośrodku Kultury spotkały się przedszkolaki z ośmiu placówek.

Dzięki konkursowym konkurencjom dzieci mogły się wczuć w osoby niepełnosprawne. Uświadomiły sobie, że nie jest łatwo poruszać się na wózku inwalidzkim czy porozumiewać się w języku migowym. Były też tańce, zabawa z animacyjnymi chustami i odkrywanie liter, które utworzyły hasło „Jesteśmy różni – każdy wyjątkowy”. W jury zasiadł m.in. burmistrz Arkadiusz Strzyżewski.

NASZA

GÓRA KALWARIA

„Nasza Góra Kalwaria”
– bezpłatny magazyn
samorządu Góry Kalwarii

Wydawca: Gmina Góra Kalwaria.

Redaktor naczelny: Robert Korczak.

Adres redakcji: Urząd Miasta i Gminy Góra Kalwaria, ul. 3 Maja 10,
05-530 Góra Kalwaria. Tel. 22 484 33 52,

e-mail: promocja@gorakalwaria.pl,

strona www: gorakalwaria.pl.

Biegiem i śpiewem

Uroczystość pod pomnikiem, msza święta, występ zespołu ludowego i uliczne biegi. Tak Góra Kalwaria obchodziła w tym roku Narodowe Święto Niepodległości.

Biegacze rozgrzewali się wspólnie przy muzyce przed hotelem przy ul. Dominikańskiej

– Nie może istnieć niepodległe państwo, jeśli jego obywatele w imię tej niepodległości nie są gotowi do ponoszenia ofiar i składania daniny krwi – podkreślił 11 listopada zastępca burmistrza Mateusz Baj.

(mszę św. odprawił proboszcz ks. Waldemar Kowalski, świeżo upieczony dziekan dekanatu czerskiego). Na placu Piłsudskiego wspólnie odśpiewaliśmy hymn Polski, po czym przemówienie wygłosił wiceburmistrz Baj. Przywołał postać Szy-

„ Nadeszła pora, aby upamiętnić Szymona Adamca

WIERZYLI, ŻE POLSKA NIE ZGINĘŁA

Uroczystości poprzedziło poranne złożenie kwiatów pod pomnikiem na nadwiślańskich błoniach (upamiętniającym wizytę w mieście Józefa Piłsudskiego) przez sekretarza gminy Piotra Walczaka. Następnie w kościele parafialnym lokalna społeczność modliła się w intencji ojczyzny

mona Adamca, który 11 listopada 1918 roku jako komendant górskokalwaryjskiej ochotniczej straży pożarnej razem z druhami z jednostki rozbroił – bez rozlewu krwi – stacjonujących w naszym mieście niemieckich żołnierzy i żandarmów. – Nadeszła pora, aby komendant Adamiec zyskał w Górze Kalwarii godne miejsce, którego będzie patronem – zaproponował wóldarz.

URZECZEŃi zaśpiewali na placu Piłsudskiego m.in. „Marsz Pierwszej Brygady”

Głos zabrała również przewodnicząca rady miejskiej Aleksandra Fedynicz-Komosa. – Powinniśmy pamiętać o wszystkich naszych rodakach, którzy przez 123 lata niewoli wierzyli, że „jeszcze Polska nie zginęła”. Powinniśmy być dumni z tego, że mamy takich przodków – oświadczyła.

Pod popiersiem Marszałka pieśni patriotyczne zaśpiewał – w pięknych regionalnych strojach – lokalny zespół ludowy URZECZEŃi. Po występie złożono przed pomnikiem wiązanki. Uczyniło to aż 29 delegacji. Brawami nagrodzono składającą się z dwóch kilkulatek reprezentację dziecięcej drużyny pożarniczej z Cendrowic.

Dziękujemy za obecność wszystkim przybyłym mieszkańcom oraz pocztom i delegacjom. Szczególnie strażakom ochotnikom z Baniochy (poczet flagowy) i Cendrowic (warta honorowa). Dodajmy, że ceremonię na placu poprowadził także strażak, przedstawiciel ochotniczej jednostki z Góry Kalwarii – wspomniany już Piotr Walczak. Słowa uznania należą się oczywiście zespołowi URZECZEŃi.

Za pomoc w organizacji obchodów dziękujemy gminnemu Ośrodkowi Kultury oraz górskokalwaryjskiej parafii.

Pod pomnikiem Marszałka reprezentantki dziecięcej drużyny pożarniczej z Cendrowic

DAWID, MARIA I PAN TOMASZ

Uczczenie w Górze Kalwarii Narodowego Święta Niepodległości trudno sobie wyobrazić bez ulicznych biegów. Tegoroczna edycja zmagania o Puchar Burmistrza była już 29. Wzięło w niej udział około 380 osób. Dzieci pokonały 200 metrów, młodzież – 1 km, a uczestnicy biegu głównego – 5 km. Na tym ostatnim dystansie najszybszy był Dawid Gładcki, 22-latek z Baniochy, na co dzień biegający na orientację w UKS OSiR Góra Kalwaria. Jego czas to 17 min i 23 sek. (wyprzedził zdobywcę drugiego miejsca o ponad minutę!). Rywalizację przedstawicieli płci pięknej wygrała Maria Matusik, 20-letnia mieszkanka Góry Kalwarii. Na mecie dołowo powojkowego hotelu przy ul. Dominikańskiej Dawid

Gładcki skomentował, że górskokalwaryjska trasa nie należy do łatwych. – Podbieg na ulicy Lipkowskiej to weryfikacja formy i siły charakteru, a przecież po nim do pokonania są jeszcze jakieś 2 kilometry – zauważył. Co ciekawe, w dwóch poprzednich edycjach imprezy zajął on drugie miejsce.

Wspomnieć trzeba też o Tomaszu Hołowaczu z Warszawy – najstarszy uczestnik biegu na 5 km urodził się bowiem w 1940 roku!

Uroczystym akcentem było wspólne odśpiewanie przez biegaczy „Mazurka Dąbrowskiego”. Moment ten był transmitowany na żywo przez jedną z telewizji.

XXIX Biegi Niepodległościowe zorganizowały Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Fundacja Active Life. Już dziś zapraszamy na jubileuszową, 30. edycję!

O miłości. Do ojczyzny

Po raz 16. z okazji rocznicy odzyskania niepodległości szkoła w Baniosze zorganizowała Gminny Festiwal Piosenki Patriotycznej.

W placówce przy Szkolnej 1 reprezentowane były wszystkie nasze podstawówki – 11. Wystąpiło aż 227 uczniów! Jury przyznało Grand Prix gospodarzom: zespół Pótnutki pod kierunkiem nauczycielki Aliny Pastuszki zaśpiewał utwór „Mamo, tyś płakała” (wykonywany w oryginale przez Sanah i Igora Herbuta). Festiwal miał miejsce 8 listopada, a dwa dni później odbył się koncert, podczas którego w Baniosze zaprezentowali się zdobywcy nagrody głównej i pozostali laureaci. Oto najlepsi w poszczególnych kategoriach:

- SOLIŚCI, KLASY I–III: ex aequo Hanna Świerad, „Co to jest niepodległość?” – SP w Baniosze, Karolina Kowalczyk, „O mój rozmarynie” – SP nr 2 w Górze Kalwarii
- SOLIŚCI, KLASY IV–VI: Mateusz Kołodziej, „Serce w plecaku” – SP w Kątach
- SOLIŚCI, KLASY VII–VIII: Julia Sałańska, „Elegia o chłopcu polskim” – SP w Baniosze
- MAŁE ZESPOŁY, KLASY I–III: zespół ze SP w Kątach, „Co to jest niepodległość?”
- MAŁE ZESPOŁY, KLASY IV–VI: Bianka Nsofor i Dawid Świątkiewicz, „Myślmy o Polsce” – SP w Baniosze
- DUŻE ZESPOŁY, CHÓRY: chór ze SP w Brześćcach, „Marsz Polonia”.

Na zdjęciu: Pótnutki z wiceburmistrzem Mateuszem Bajem, który wręczał statuetki i dyplomy.

Rozmowa z burmistrzem Góry Kalwarii – Arkadiuszem Strzyżewskim

Musimy bronić bramki i strzelać gole

Panie burmistrzu, w Polsce i na świecie 2022 rok stał pod znakiem wojny na Ukrainie i jej skutków. Czy kiedy patrzy pan na ten okres w naszej gminie, to ów bolesny temat również wysuwa się na plan pierwszy?

Rzeczywiście, tak jak w poprzednich dwóch latach wszyscy żyliśmy pandemią COVID-19, tak podczas ostatnich dwunastu miesięcy nie mogliśmy się oderwać od ponurej myśli o napaści Rosji na Ukrainę i o konsekwencjach wojny. Zresztą od końca lutego także do gminy Góra Kalwaria zaczęli napływać ukraińscy obywatele.

Wspominając ten rok, zawsze będę pamiętał o gościnności i zaangażowaniu naszych mieszkańców. Wolontariusze pomagali naszym wschodnim sąsiadom zarówno w powiatowym ośrodku w Tomicach (gdzie uchodźcy zamieszkali), jak i w punkcie

Wojna na szczęście nie dotyka naszego kraju bezpośrednio. Jednak finansowo odbija się na życiu Polaków i na funkcjonowaniu samorządów.

Tak, drastyczne podwyżki cen gazu, węgla i energii elektrycznej uderzają w nas wszystkich. Zaczniemy od gazu ziemnego, bo ten wzrost to najdotkliwszy cios dla samorządu w tym roku. Jak wiemy, ciepłownia prowadzona przez Zakład Gospodarki Komunalnej, ogrzewająca w mieście m.in. szkoły, Dom Pomocy Społecznej, basen i część osiedli mieszkaniowych, opalana jest właśnie tym nośnikiem energii. Aby ZGK, który jest gminną spółką, mógł uregulować pierwsze słone rachunki za kupowane błękitne paliwo, samorząd musiał w bieżącym roku wspomóc przedsiębiorstwo kwotą 6,6 mln zł. To

placach należących do przedsiębiorstw, z którymi współpracujemy: w Górze Kalwarii przy ulicy Adamowicza 4 oraz w Czaplunku przy ulicy Grójeckiej 96. Mieszkaniec może po węgiel przyjechać lub, za dopłatą, zamówić jego dostarczenie. Istnieje możliwość workowania. Cieszę się, że udało się nam choć trochę obniżyć cenę tonaru, do 1950 złotych za tonę.

Emocje budzi kwestia oszczędzania energii elektrycznej. Czy kroki podjęte przez gminę nie są aby za daleko idące?

Państwo wprowadziło przepisy, które obligują samorządy do zmniejszenia zużycia „publicznego” prądu. Miesięczny pobór musi być przynajmniej o 10 procent niższy od średniego miesięcznego zużycia w okresie przed pandemią. Nie mamy więc wyboru, musimy oszczędzać energię elektryczną. Wybrać możemy tylko sposoby. Pole manewru jest jednak niewielkie – trzeba ograniczyć działanie tego, co najbardziej energochłonne. Najwięcej prądu, za który płaci gmina, zużywa oświetlenie uliczne – ponad 50 procent. Dlatego postanowiliśmy, że latarnie nie będą świecić między północą a 4.30 nad ranem. A skoro tak, to siłą rzeczy zrezygnowaliśmy z iluminacji świątecznych.

Wiem, że największe kontrowersje wzbudziła inna decyzja – o nieuruchomieniu w tym sezonie miejskiego lodowiska. Tyle że prowadzenie ślizgawki już w poprzednim sezonie pochłonęło ponad 240 tysięcy złotych, a to głównie koszty energii elektrycznej. Uznaliśmy, że mimo wszystko można się bez tej atrakcji obyć. Nie zdecydowaliśmy się za to na zamknięcie na zimę basenu, co było poważnie rozważane. Pracujemy nad tym, żeby zimą zaproponować mieszkańcom nowe formy spędzania wolnego czasu. Planujemy organizację kilku wydarzeń w hali sportowej, między innymi dla miłośników jazdy na rolkach.

Jeszcze słowo o energooszczędności. Myślimy o niej od początku kadencji. Przede wszystkim wymieniamy lampy przy drogach. W 2022 roku między innymi zamontowaliśmy aż 150 LED-ów w mieście dzięki pozyskaniu dotacji, która pokryła 90 procent wartości przedsięwzięcia, a ponadto kilkadziesiąt takich lamp na wsiach. Środki zewnętrzne zdobyliśmy też na poprawę efektywności energetycznej basenu – celem jest obniżenie kosztów energii elektrycznej i cieplnej co najmniej o 30 procent.

Nie brzmi to wszystko zbyt optymistycznie. Zwłaszcza przed świętami i nowym rokiem przydałoby się włączyć serca mieszkańców trochę nadziei. Choć każdy wie, że jeszcze jednym skutkiem trudnej sytuacji gospodarczej jest kurczenie się funduszy na gminne inwestycje.

„Gmina Góra Kalwaria jest przyjazną lokalizacją zarówno dla inwestorów, jak i osób szukających miejsca zamieszkania” – zaznacza burmistrz Arkadiusz Strzyżewski (na zdjęciu ze swoimi dziećmi na mecie 3. Górskiego Biegu Zająca)

Nie udajemy, jako władze gminy, że problemów nie ma. Informujemy mieszkańców na bieżąco, jakie są fakty. Ale absolutnie się nie poddajemy! Nie siedzimy z założonymi rękami! To oczywiście prawda, że dysponujemy raczej skromnymi funduszami na inwestycje, ale przecież oprócz środków własnych są jeszcze środki zewnętrzne, które można pozyskać. Ubiegamy się o nie. Jesteśmy w tym

mnie zatrudnili i że to oni mi płacą. Dlatego mają prawo wymagać oraz krytykować. Bierzymy ich głosy pod uwagę, a przykładem niech będzie wybieg dla psów, który utworzyliśmy w tym roku w pobliżu budowlanki, w najintensywniej rozwijającej się części Góry Kalwarii. Zresztą obiekt cieszy się dużą popularnością. I nie wykluczam, że powstanie taki kolejny, domagają się tego właściciele

„Dzięki pozyskanym przez urząd dotacjom powstaną dwie strefy przemysłowe o łącznej powierzchni ponad 100 hektarów

skuteczni. Ba, w 2022 roku urząd miasta wystarał się o rekordową kwotę w historii gminy Góra Kalwaria! Prawie 22,7 miliona złotych na ponad 20 przedsięwzięć! Dzięki dotacjom będziemy mogli zrealizować tak kosztowne inwestycje jak rozbudowa szkoły w Kątach czy budowa miejsca czynnego wypoczynku w mieście – dużego, wielopokoleniowego placu zabaw i rekreacji na terenie byłej jednostki wojskowej. Ubieganie się o dofinansowania to nasz priorytet. Spójrzmy zresztą na inwestycje zrealizowane w roku bieżącym. Zdecydowaną większość przeprowadziliśmy dzięki zdobyciu funduszy zewnętrznych.

Ale potrzeby inwestycyjne z pewnością są większe...

Są większe. I to rozumiałe, że mieszkańcy często je zgłaszają. Zawsze powtarzam, że to mieszkańcy

czworonogów z centrum i okolicy. Oczywiście chcemy dążyć do realizacji wszystkich najpotrzebniejszych inwestycji, których oczekują mieszkańcy.

Wspomniał pan o najintensywniej rozwijającej się części Góry Kalwarii. Budynki wielorodzinne rosną też w innych rejonach gminy, przybyło również dużych sklepów. Na granicy Baniochy i Solca powstaje centrum handlowe. Jedną z firm przygotowuje się do budowy na naszym terenie fabryki z 300 miejscami pracy.

To cieszy, bo pokazuje, że dla poważnych inwestorów i osób szukających miejsca zamieszkania jesteśmy atrakcyjną, przyjazną lokalizacją.

Warto w tym kontekście wspomnieć o dwóch inwestycjach gminnych, na które pozyskaliśmy dotacje. Cho-

„Nie udajemy, że problemów nie ma. Informujemy mieszkańców na bieżąco, jakie są fakty. Ale absolutnie się nie poddajemy! Nie siedzimy z założonymi rękami!

pomocowym w Górze Kalwarii. Ten punkt powstał zresztą właśnie z inicjatywy naszej mieszkanki, Izabeli Banasiak-Matusik z Czachówka. Poza tym lokalna społeczność dostarczała dary – mnóstwo darów! – a także przyjmowała przybyszów do swoich domów.

Gmina z kolei, oprócz współprowadzenia punktu pomocowego, między innymi organizowała koncerty charytatywne oraz sprawnie nadawała numery PESEL (tak sprawnie, że do nas przyjeżdżali w tym celu uchodźcy przebywający w gminach sąsiednich). Trzeba też wspomnieć o przyjęciu do naszych szkół i przedszkoli ukraińskich dzieci, co było niewątpliwie wyzwaniem, zwłaszcza

ogromne pieniądze. Pieniądze, które można było wydać na inwestycje. Ale nie wyobrażam sobie sytuacji (i radni też, w końcu to oni podjęli uchwałę o dokapitalizowaniu ZGK), że Zakład zaprzestaje dostarczania ciepła. Niestety, ewentualna przebudowa miejskiego systemu ogrzewania, czyli zastąpienie gazu innym paliwem, byłaby niezwykle czasochłonna i niezwykle kosztowna. Niemniej podejmujemy działania w tym kierunku.

Jeśli chodzi o węgiel, stworzono ustawę, która umożliwi gminom jego sprzedaż gospodarstw domowym po preferencyjnej cenie.

I Góra Kalwaria znajduje się w gro-

nie samorządów, które postanowiły z tego rządowego programu skorzystać. Od 23 listopada mieszkańcy zgłaszają zapotrzebowanie na węgiel, składając wnioski w kancelarii urzędu, a dotychczas [wywiad został przeprowadzony 15 grudnia – przyp. red.] trafił on do ponad 100 gospodarstw domowych w ilości przeszło 150 ton. Zamówiliśmy jako gmina 2,6 tys. ton opału. Składowany jest na

„O energooszczędności myślimy od początku kadencji, m.in. wymieniamy lampy przy drogach

cza że to grono w pewnym momencie liczyło nawet ponad 180 osób. Mam nadzieję, że zarówno najmłodszy przybysz, jak i ci dorośli czuli i czują się dobrze w gminie Góra Kalwaria.

Podsumowując, serce się kraje na myśl o wojnie, ale serce rośnie na myśl o reakcjach mieszkańców. Niech dramat za naszą wschodnią granicą jak najszybciej się skończy.

>>> dzi o przebudowę ulicy Długiej biegnącej przez dawne PGR w Moczydłowie (od 1 stycznia to będzie Góra Kalwaria) oraz o budowę sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w ulicy Bażantów w Łubnej. Dzięki tym pracom umożliwimy firmom zagospodarownie przydrożnych działek. Powstaną dwie strefy przemysłowe o łącznej powierzchni ponad 100 hektarów! Pojawia się setki miejsc pracy oraz wpływ do gminnego budżetu. Dodatkowo Długa stanie się dogodnym połączeniem drogi z Góry Kalwarii do Konstancina-Jeziorny z drogą Góra Kalwaria – Piaseczno.

Panie burmistrzu, koniec roku zawsze sprzyja podsumowaniom, może pokusiłby się pan także o ocenę kadencji? Wszak w listopadzie minęły cztery lata od momentu, kiedy objął pan rząd.

Z natury jestem optymistą, ale – jeśli mam być szczery – te lata określam jako trudne. Były pełne wyzwań, z jakimi moi poprzednicy nie musieli się mierzyć. Zaskoczyły nas przede wszystkim pandemia i wojna, które –

Rada Miejska zagłosowała tak trzy razy z rzędu.

Nie, nie unikam tematu. Po prostu nie uważam go za zbyt istotny z punktu widzenia mieszkańców. Przejąłbym się takimi decyzjami Rady Miejskiej, gdyby zostały merytorycznie uzasadnione. Wiemy, że każde absolutorium dotyczy realizacji budżetu gminy przez burmistrza. I wiemy, że uchwały budżetowe były wykonywane bez zarzutu. Widzieliśmy też i słyszeliśmy na sesjach Rady, że radni nie przedstawiali konkretnych zarzutów dotyczących meritum. A mimo to głosowali, jak głosowali. Wygląda więc, że większość Rady dla zasady opowiadała się przeciwko Arkadiuszowi Strzyżewskiemu... Nie zrażam się jednak i na nikogo się nie obrażam. Jestem stale otwarty na współpracę.

Główne cele na 2023 rok?

Skoro w ostatnich tygodniach wszyscy żyli mistrzostwami świata w Katarze, to użyję metafory piłkarskiej. Chciałbym, żeby samorząd był jak dobry bramkarz. Żeby bronił gmi-

„ Jesteśmy w gronie samorządów, które postanowiły skorzystać z programu sprzedaży węgla po preferencyjnej cenie. Trafia on już do mieszkańców. Zamówiliśmy 2600 ton.

że tak powiem – wyznaczyły nam obowiązki na długie miesiące. Poza tym co jakiś czas państwo obarczało samorządy nowymi zadaniami, nie interesując się już tym, czy będą w stanie sobie z nimi poradzić. Przykładem dodatek węglowy – przyjmowanie tysięcy wniosków i wypłacanie pieniędzy o mało nie sparaliżowało pracy Ośrodka Pomocy Społecznej. Trzeba też wspomnieć o wcześniejszych decyzjach władz centralnych, które sprawiły, że musieliśmy znaleźć pieniądze na podwyżki dla nauczycieli i że zmalały gminne wpływy z podatku PIT.

Jednak co nie zabija, to wzmacnia! Udaje się na razie suchą stopą przechodzić przez kryzysy. Przy tym zdobywamy wiele dotacji i przeprowadzamy wiele zadań ważnych z perspektywy mieszkańca, jak tworzenie miejsc spotkań dla seniorów i modernizowanie miejsc spotkań w sołectwach. Za to chciałbym podziękować wszystkim, którzy się do tego przyczyniają, zwłaszcza najbliższym współpracownikom. Bo ta kadencja to naprawdę duży wysiłek. Ale dzięki temu satysfakcja z sukcesów jest większa!

Pominał pan kwestię nieudzielenia panu w tym roku absolutorium...

ny, mieszkańców przed skutkami kryzysu (oczywiście na ile to możliwe, bo nasze kompetencje są ograniczone). Jednocześnie władze lokalne powinny być jak skuteczny napastnik. Ofensywa polegać powinna na utrzymaniu rozwoju naszej małej ojczyzny, czyli na sprawnej realizacji inwestycji i zdobywaniu kolejnych dofinansowań.

Czego chciałby Pan życzyć mieszkańcom na Boże Narodzenie i nowy rok?

Spokoju i dystansu. Niech teraz zaprzęta nas domowa iluminacja, a nie inflacja. Oczywiście, zapewne dla części z nas te święta będą skromniejsze. Zdaję sobie też sprawę, że są osoby, które kryzys boleśnie doświadczają. Ale doceniajmy to, że możemy świętować, że możemy świętować z bliskimi – bo w naszym kraju panuje pokój. Cieszymy się szczególnie: widokiem dzieci bawiących się śniegiem, zapachem choinki, smakiem wigilijnych dań. Każdemu życzę także oderwania się od codziennego zabiegania, znalezienia czasu na to, co najskuteczniej odświeża.

A 2023 rok? Przytoczę słowa piosenki Budki Suflera: po nocy przechodzi dzień, a po burzy spokój.

Mickiewiczowski impuls

Już czwarty raz Gminna Biblioteka Publiczna zorganizowała Narodowe Czytanie razem z Warsztatem Terapii Zajęciowej

Brawa dla Gminnej Biblioteki Publicznej oraz sąsiedniego Warsztatu Terapii Zajęciowej (WTZ) za wyróżnienie w 3. edycji konkursu Impuls Kultury. Placówki doceniono za Integracyjne Narodowe Czytanie, które odbyło się we wrześniu w górszokalwaryjskim Ogrodzie Miejskim.

Konkurs zorganizowały samorząd wojewódzki oraz Mazowiecki Instytut Kultury. Przedstawiciele Góry Kalwarii odebrali wyróżnienie podczas Gali „Rok w Kulturze na Mazowszu” – 8 grudnia w Mazowieckim Teatrze Muzycznym im. Jana Kiepury. Autorami nagrodzonego projektu byli Katarzyna Sioćko z biblioteki oraz Ewelina Se-

kuła i Robert Prasolik z WTZ.

W Narodowym Czytaniu, akcji pary prezydenckiej, co roku uczestniczy także Góra Kalwaria. Tym razem deklamowano „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza. W wydarzeniu w ogrodzie przy ul. ks. Sajny wzięli udział podopieczni WTZ. Dwoje z nich weszło nawet w skład 7-osobowego grona, które czytało dzieło narodowego wieszca. Dodatkowo świadkami lektury byli pensjonariusze Domu Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii.

W ramach projektu, na który biblioteka pozyskała dotację z ministerstwa kultury, wydano również książkę „Ballady i romanse” z pięknymi zdjęciami Roberta Prasolika, a także stworzono plenerową wystawę tych fotografii i audiobooka.

Czekamy na twoją opinię o strategii

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Góra Kalwaria

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Trwają konsultacje społeczne dotyczące Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Góra Kalwaria do 2030 r. Każdy mieszkaniec może wyrazić opinię na temat projektu dokumentu.

Rada Miejska Góry Kalwarii uchwałą nr LXXI/633/2022 z 26 kwietnia br. zdecydowała o przystąpieniu do sporządzenia strategii.

Powstał projekt, a teraz trwają konsultacje społeczne.

Każdy z mieszkańców może wyrazić pisemnie swoje zdanie o projekcie dokumentu. Wypełniony formularz (druk jest na stronie gorakalwaria.pl) należy:

- przesłać w formie elektronicznej na adres strategia@gorakalwaria.pl lub
- wydrukowany dostarczyć do kancelarii Urzędu Miasta

i Gminy Góra Kalwaria, ul. 3 Maja 10.

Elementem konsultacji społecznych było także spotkanie dla wszystkich zainteresowanych, które odbyło się w naszym ratuszu 20 grudnia.

Konsultacje potrwać do 5 stycznia 2023 r.

Z projektem strategii można poznać się pod adresem internetowym gorakalwaria.pl.

Przerwa między donacjami krwi to 8 tygodni i 1 dzień

ODDAJ KREW PODZIEL SIĘ ŻYCIEM

Harmonogram poboru krwi 2023r
Hala Sportowa „OSIR”

18 styczeń	19 lipiec
15 luty	16 sierpień
15 marzec	20 wrzesień
19 kwiecień	18 październik
17 maj	15 listopad
21 czerwiec	20 grudzień

W 3-ą środę miesiąca zgodnie z harmonogramem rejestracja dawców w godz. 9.00 - 13.00

Od odnowionych dróg do wybiegu dla psów

Zdecydowana większość tegorocznych inwestycji to efekt zdobycia przez urząd miasta funduszy zewnętrznych. Dzięki dofinansowaniom mogliśmy przystąpić chociażby do budowy kanalizacji w Czersku i Potytczy czy do przebudowy ul. Towarowej w Górze Kalwarii. Był to też rok dużych przedsięwzięć drogowych, na które gmina nie wyłożyła ani złotówki. Nawierzchnie głównych ulic w mieście wymienili bowiem krajowi drogowcy, a powiat piaseczyński m.in. zmodernizował niebezpieczne skrzyżowanie w Baniosze.

Ul. Pijarska w Górze Kalwarii, luty

Budynek na terenie OSiR-u w Baniosze, marzec

Ul. Marzycieli w Czersku, lipiec

Remiza i kino w Górze Kalwarii, sierpień

Ul. Towarowa w Górze Kalwarii, październik

– Zrobiono dla mieszkańców dużo, choć nie mieliśmy dużo środków w gminnej kasie. Myślę, że takie stwierdzenie to trafne podsumowanie inwestycji na naszym terenie w 2022 roku – komentuje z satysfakcją Arkadiusz Strzyżewski, burmistrz Góry Kalwarii.

Jakie więc zmiany zaszły w przestrzeni publicznej? Zaczniemy od przedsięwzięć samorządu gminy.

JEST DOTACJA, JEST KANALIZACJA

Najkosztowniejsze tegoroczne prace prowadziliśmy w Czersku oraz w nieco zapomnianej, jeśli chodzi o inwestycje, Potytczy. W sołectwach tych układano kanalizację sanitarną.

Roboty w Czersku już dobiegły końca (w grudniu). Sieć wbudowano w ulice Marzycieli, Miła, Radosną i Przyborowie oraz odcinki Bielińskiego, św. Mikołaja, Wareckiej, Wójtowskiej i w część placu Tysiąclecia. Wkopano łącznie ok. 4,5 km rur. Zadanie opiewało prawie na 7 mln zł, przy czym aż 5 mln stanowiło wsparcie zewnętrzne (Rządowy Fundusz „Polski Ład”).

W Potytczy prace zakończą się w pierwszej połowie przyszłego roku. Dostęp do kanalizacji zyska zachodnia część wsi. Powstanie ok. 2,3 km sieci. Wartość przedsięwzięcia to ponad 5,3 mln zł, z tym że 2 mln udało się pozyskać (unijny Program Rozwoju Obszarów Wiejskich).

POD KOŁAMI KOSTKA LUB NOWY ASFALT

Odmieniliśmy kilka dróg. Najdroższą była październikowo-listopadowa modernizacja ul. Towarowej w Górze Kalwarii (ponad 966 m). Jest ona szosą gminną od niedawna. Została nam przekazana przez województwo

w złym stanie (m.in. dlatego, że korzystał z niej ciężki sprzęt podczas budowy obwodnicy). Z tego powodu wystąpiliśmy do samorządu wojewódzkiego o fundusze na wymianę nawierzchni. Wyraził zgodę. Otrzymaaliśmy 1,4 mln zł, dołożyć musieliśmy niewiele (łącznie wydatek na inwestycję: 1,69 mln zł).

W Górze Kalwarii równy asfalt znalazł się także na zniszczonym, liczącym 229 m odcinku ul. Mariańskiej (między Polną a Armii Krajowej). Remont połączony był z budową odwodnienia. Grudniowe zadanie pochłonęło 492 tys. zł z budżetu gminy.

Utwardziliśmy odcinki ulic Długiej i Spacerowej w Baniosze (w sumie 299 m). Dzięki temu obydwie – łączące się ze sobą – drogi są już wykostkowane w całości. W ramach przebudowy, zakończonej w październiku, powstała kanalizacja deszczowa. Wykonawcy zapłaciliśmy za całość przeszło 975,4 tys. zł.

Na zlecenie gminy nową nakładkę asfaltową ułożono na ul. Krótkiej w Cendrowicach (488 m). A ul. Leśną w Brześćcach (154 m) pokryliśmy kostką, jednocześnie budując odwodnienie. Te listopadowe inwestycje kosztowały odpowiednio 553 tys. zł i 157,8 tys. zł. Na prace w Cendrowicach samorząd Mazowsza przekazał nam 147 tys. zł.

PRZYJEMNIEJ PEDAŁOWAĆ I SPACEROWAĆ

Do użytku oddaliśmy ścieżkę rowerową łączącą Górę Kalwarię i Czersk. To trasa turystyczna – biegnie z dala od zabudowań, wzdłuż rzeczki Cedron i sadów. Jeden kraniec znajduje się w pobliżu węzła Stadion obwodnicy miasta (dotrzemy tu ulicą św. Antoniego, a następnie drogą serwisową równoległą do obwodnicy), a kraniec drugi sąsiaduje z Jeziorem

Czerskim (ul. Gródz). Ponad 1,5-kilometrowa ścieżka jest dla cyklistów najkrótszym i najbezpieczniejszym dojazdem do zamku w Czersku.

Wykonanie nawierzchni z kruszywa oraz utworzenie dwóch miejsc z małą architekturą, gdzie rowerzysta może odpocząć, wiązało się z wydaniem kwoty 952,6 tys. zł. To jednak kolejna inwestycja z dofinansowaniem. Wsparcie w wysokości 238 tys. zł pochodziło z unijnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Inną rekreacyjną atrakcją jest wciąż doposażany park na skarpie za górskokalwaryjskim kinem. W mijającym roku na tym terenie zielonym dostawiliśmy latarnie (19 sztuk) oraz zamontowaliśmy siedem dodatkowych kamer monitoringu. Również na to zadanie przyznano nam dotację z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (71,7 tys. zł).

OSZCZĘDNOŚCI NA WYSOKOŚCI

Wśród gminnych wydatków znalazły się także te na oświetlenie uliczne. Przede wszystkim w listopadzie wymieniliśmy przy kilku ulicach w Górze Kalwarii 150 lamp na energooszczędne. Nie byłoby to możliwe, gdybyśmy nie pozyskali funduszy z zewnątrz. Kwota 99 tys. zł, przekazana przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, to aż 90 proc. kosztów zakupu i montażu.

Dzięki dotacjom doszło również do wymiany drogowych lamp na LED-owe w Brześćcach i Buczynowie oraz ustawiono latarnie uliczne w Kątach i Podosowej. Otrzymaaliśmy łącznie 40 tys. zł od samorządu województwa. Natomiast za same środki własne postaviliśmy latarnie m.in. w Dobieszcu (w ramach budżetu obywatelskiego) i przy ul. Brzozowej w Górze Kalwarii.

PUPIL SIĘ WYZALEJE

Przedsięwzięciem, którego domagało się wielu mieszkańców, była budowa wybiegu dla psów. I rzeczywiście to miejsce cieszy się dużym powodzeniem. Na terenie zielonym mię-

dzy szkołą przy Budowlanych a przedszkolem przy Bema w Górze Kalwarii gmina stworzyła ogrodzony obiekt złożony z placu do swobodnego biegania czy spacerowania oraz z części wyposażonej w urządzenia do zabawy i tresury. Koszt wyniósł 40 tys. zł, ale ponad połowę, 25 tys. zł, wyłożył prywatny sponsor.

Nietypową inwestycją trzeba też nazwać utworzenie tężni solankowej. Powstała w Czaplynie, za remizą, w ramach budżetu obywatelskiego. Na uwagę zasługuje z pewnością modernizacja szkolnego placu zabaw za górskokalwaryjską podstawówką przy ul. Kalwaryjskiej.

Na koniec podsumowania gminnych przedsięwzięć wróćmy do Baniochy. Tam, na terenie kompleksu Ośrodka Sportu i Rekreacji, w marcu sfinalizowano budowę obiektu z szatniami, łazienkami oraz salą konferencyjną, kuchnią, magazynkiem i biurem. Ucieszyło to przede wszystkim Orła Baniocha – klub piłkarski, który właśnie przy ul. Szkolnej trenuje i rozgrywa mecze. Inwestycja warta była niemal 1,1 mln zł.

NAWIERZCHNIA WIĘCZY DZIEŁO

Przeгляд zadań, w przypadku których inwestorem nie była gmina, zczynijmy od zabytkowej siedziby kina i straży pożarnej w Górze Kalwarii. Budynek, który niszczał, wyglądał jak nowy dzięki wyremontowaniu ścian zewnętrznych i dachu. Obiekt należy do strażackiej jednostki i ona wyasygnowała na prace 50 tys. zł. Ale ponad drugie tyle przekazał prywatny sponsor. Z kolei wkład gminy polegał na dołożeniu 10 tys. zł z własnej kasy i pozyskaniu 40 tys. zł od samorządu powiatu piaseczyńskiego.

Początek roku stał pod znakiem ostatniego etapu przebudowy głównych ulic Góry Kalwarii – Pijarskiej, Dominikańskiej, Grójeckiej, Wojska Polskiego i al. Wyzwolenia. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wymieniła asfalt, a wzdłuż niego kładła nowe chodniki. Przedsięwzięcie zapewniło komfort poru-

Ul. Saperów w Górze Kalwarii, listopad

szania się po mieście i podniosło jego estetykę, więcżąc ponaddwuletnie roboty, które wiązały się przecież z utrudnieniami dla mieszkańców (przebudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, wymiana latarni, skablowanie linii elektroenergetycznej). Dodajmy, że przebudowę sieci wod.-kan. sfinansował gminny Zakład Gospodarki Komunalnej, a wymianę latarni – samorząd gminy.

Pod koniec roku natomiast drogami jak się patrzy stały się dwie ulice na terenie powojennym w mieście: Kleeberga i Saperów. Powiat piaseczyński (to szosy powiatowe) ułożył nowe jezdnie, chodniki i utworzył miejsca parkingowe. Wcześniej, w 2020 i 2021 r., gmina wkopła kanalizację deszczową i ustawiła nowe oświetlenie. Tak więc modernizacja dawnych koszar postępuje.

Samorząd powiatowy w mijających 12 miesiącach był bardzo aktywny na naszym terenie. Zrealizował jedną z najbardziej wyczekiwanych przez mieszkańców inwestycji: przebudował skrzyżowanie na trasie Góra Kalwaria – Piaseczno na granicy Baniochy i Solca (przy stacji paliw). Miejsce, gdzie dochodziło do kolizji i wypadków, zyskało m.in. sygnalizację świetlną. Ruszyła także wymiana powiatowego wiaduktu nad torami w Sierzchowie. Będący w nie najlepszym stanie obiekt rozebrano w październiku, nowy ma być gotowy w marcu.

Samorząd powiatu poza tym ukończył budowę szkolnej sali gimnastycznej przy ul. Budowlanych w Górze Kalwarii, zmodernizował drogę w Kolonii Sobików oraz wyasfaltował szosy Czarna Las – Krępa i Julianów – Sułkowice.

Dla pasażerów i parkujących

W mijającym roku zrealizowaliśmy przedsięwzięcia, które z pewnością ucieszyły pasażerów komunikacji publicznej i – mamy nadzieję – niejednego mieszkańca zachęciły do korzystania z takiego transportu.

Zbudowane zostały dodatkowe przystanki w Górze Kalwarii. Dwa perony powstały przy ul. Kalwaryjskiej, w pobliżu targowiska. Zatrzymują się wzdłuż nich autobusy linii L25 i L30. Kontynuowaliśmy też dostosowywanie przystanków do wymogów Zarządu Transportu Miejskiego w Warszawie. Wybudowano mianowicie perony w Mikówcu oraz perony obok górskokalwaryjskiego basenu. Dzięki temu może tam stać autobus linii L13. Pomyśleliśmy także o kierowcach – o ułatwieniu im parkowania. Koło szkoły przy ul. Kalwaryjskiej utworzyliśmy cztery miejsca do krótkiego postoju, tak by rodzic mógł sprawnie i bezpiecznie wysadzić dziecko z auta (na zdjęciu). Natomiast na ul. Piłsudskiego namalowaliśmy nowe oznakowanie poziome, w efekcie czego zwiększyła się powierzchnia parkingowa.

Na jezdnie, oświetlenie i place zabaw

Właśnie na to najczęściej przeznaczają pieniądze nasze sołectwa w 2022 roku. Chodzi oczywiście o pieniądze z funduszu sołectkiego. Czyli z części budżetu gminy Góra Kalwaria przynależnej wsiom.

Jeśli chodzi o drogi, sołectwa decydowały się na utwardzanie ich tłuczniem. Co do oświetlenia – budowano lub rozbudowywano to uliczne. Place zabaw były zaś wyposażane w nowe elementy, głównie urządzenia zabawowe. Oprócz tego m.in. modernizowano budynki będące miejscami spotkań, stawiano lustra drogowe i tablice informacyjne.

Tegoroczna pula sołectka wyniosła 1,1 zł.

DOTACYJNY REKORD

Nigdy wcześniej nie pozyskaliśmy tak dużej kwoty na przedsięwzięcia dla mieszkańców. W 2022 roku urząd gminy Góra Kalwaria zdobył dotacje w łącznej wysokości niemal 22,7 mln zł!

– Nie jesteśmy bogatym samorządem, a inwestycje, i nie tylko one, są coraz droższe. Ale jest wiele źródeł, z których można uzyskać dodatkowe fundusze. Dlatego nie zaczynamy większych zadań bez środków z zewnątrz – tłumaczy burmistrz Arkadiusz Strzyżewski, dziękując wszystkim, którzy zapracowali na sukces gminy, oraz tym, którzy zdecydowali o przyznaniu dofinansowań. A oto najwyższe z tegorocznych dotacji.

1 7,8 mln zł

>>> **Rozbudowa szkoły podstawowej w Kątach**

Źródło: Rządowy Fundusz "Polski Ład"

2 5 mln zł

>>> **Przebudowa ul. Długiej w Moczydłowie**

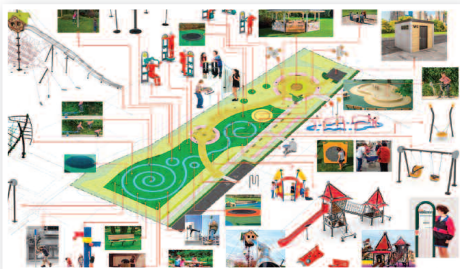
Rządowy Fundusz „Polski Ład”

3 2,9 mln zł

>>> **Budowa miejsca czynnego wypoczynku w Górze Kalwarii**

Rządowy Fundusz „Polski Ład”

4 2,9 mln zł

>>> **Budowa wodociągu i kanalizacji w ul. Bażantów w Łubnej**

Samorząd województwa mazowieckiego

5 1,3 mln zł

>>> **Projekt Horizon – poprawa efektywności energetycznej basenu**

Komisja Europejska

6 1,3 mln zł

>>> **Budowa szkolnej sali gimnastycznej w Czaplisku**

Ministerialny program Sportowa Polska

7 891 tys. zł

>>> **Termomodernizacja urzędu miasta**

Samorząd województwa mazowieckiego

8 839 tys. zł

>>> **Zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania dla 11 szkół**

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

9 300 tys. zł

>>> **Modernizacja orlika w Baniosze**

Samorząd województwa mazowieckiego

10 147 tys. zł

>>> **Przebudowa ul. Krótkiej w Cendrowicach**

Samorząd województwa mazowieckiego

11 135,5 tys. zł

>>> **Budowa zaplecza sanitarno-szatniowego obok basenu**

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

12 99 tys. zł

>>> **Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne w Górze Kalwarii**

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

LEPSZY SPRZĘT, ŁADNIEJSZE REMIZY

Nasze ochotnicze straże pożarne poprawiły zeszłoroczne osiągnięcie. W mijających 12 miesiącach pozyskały (z pomocą urzędu gminy) w sumie 760 tysięcy złotych z zewnętrznych źródeł!

370 tys. zł otrzymały od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 210 tys. zł od Ministerstwa Sprawiedliwości, 100 tys. zł od samorządu powiatu piaseczyńskiego, a 80 tys. zł od samorządu województwa mazowieckiego.

Dzięki tym środkom (a także wkładowi finansowemu gminy Góra Kalwaria) jednostki OSP są jeszcze lepiej wyposażone. Dotacje zdobyły bowiem na kupno sprzętu i umundurowania oraz na modernizację remiz (które są jednocześnie miejscami spotkań mieszkańców). Quad, agregat prądowczy na przyczepce, sprężarka do nabijania aparatów powietrznych, defibrylatory AED czy ratowniczy zestaw hydrauliczny – to tylko jedne z wielu zakupów. Mieszkańcy mogą czuć się jeszcze bezpieczniej.

Na zdjęciu: uroczystość podpisania umów dotacyjnych z WFOŚiGW.

12 MIESIĘCY WYZWAŃ

Rok 2022

Ten rok minął pod znakiem niespotykanych dotąd podwyżek cen, zwłaszcza cen gazu, które w szczytowym momencie uplasowały się na poziomie 20-krotności kwoty z ubiegłego roku. Zmagając się z trudnościami, kontynuowaliśmy jednak dotychczas podjęte inwestycje, a także inicjowaliśmy nowe. Poniżej w pigułce przedstawiamy, co zrealizowaliśmy w 2022 roku.

W 2022 roku kontynuowaliśmy działania modernizacyjne zmierzające do poprawy produktywności infrastruktury wodociągowej.

Efektywnie korzystaliśmy z uprzednio wdrożonego systemu monitoringu sieci wodociągowej, obejmującego automatyczny nadzór nad ilością wody wtlózonej do sieci przez każdą ze stacji uzdatniania wody oraz nad pracą układu dystrybucyjnego w wydzielonych strefach.

Zdecydowaliśmy także o **kompleksowej modernizacji technicznej** dwóch stacji uzdatniania wody eksploatowanych przez Spółkę.

W pierwszej kolejności dokonano przeglądu i remontu infrastruktury technicznej SUW Zakalwaria. W ramach działań na przestrzeni listopad 2021 – lipiec 2022 zregenerowano dysze napowietrzające, częściowo wymieniono i uzupełniono złoża filtracyjne, zmodernizowano systemy płukania filtrów i wymieniono przepustnice sterujące. Końcowym etapem modernizacji było **kompleksowe wyczyszczenie zbiorników wody uzdatnionej i dezynfekcja wszystkich układów SUW**.

Następnie, w okresie styczeń - listopad przeprowadzono modernizację SUW Baniocha. Największym wyzwaniem procesu była modernizacja automatyki sterującej. Dotychczasowe rozwiązania zostały zamontowane w SUW w I połowie lat 90., dlatego części zamienne do nich nie są już dostępne. Rodziło to liczne problemy serwisowe, zwłaszcza w kontekście nasilającej się częstotliwości awarii. **Nowa aparatura kontrolna w pełni automatycznie steruje procesem**, umożliwiając zdalne monitorowanie kluczowych jego parametrów. W ramach modernizacji SUW Baniocha wykonano ponadto wymiany: filtra odżelazającego, dysz napowietrzających, złoża filtracyjnego i przepustnic oraz zamontowano sondę hydrostatyczną w zbiorniku wody uzdatnionej. Zainstalowany został nowy areator z mieszaczem wodno-powietrznym służący do napowietrzania wody surowej, co jest niezbędne do utlenienia żelaza i manganu rozpuszczonego w wodzie do postaci, w której staną się łatwym do redukcji osadami zatrzymywanymi w złożach filtracyjnych.

Podjęte czynności przyczyniły się do usprawnienia procesów uzdatniania wody zarówno w znaczeniu uzyskania lepszych parametrów wody uzdatnianej i wtlózonej do sieci, jak i ograniczenia ryzyka występowania awarii w ramach infrastruktury SUW.

Modernizacje infrastruktury technicznej SUW Zakalwaria i SUW Baniocha kosztowały łącznie 158 583 zł.

DZIAŁALNOŚĆ WODOCIĄGOWA

ZAKUPY I SPRZEDAŻE

Hała namiotowa na plac magazynowy osadów	147 500,00 zł
Kamera inspekcyjna na wózku samojezdnym	51 000,00 zł
Specjalistyczny pojazd techniczny WUKO	820 000,00 zł
Zbyte urządzenia łącznie	99 300,00 zł

ZGK W LICZBACH

Elektronizacja danych o sieci w Systemie GIS	pow. 900 km
Wymiana wodomierzy z nakładką radiową	pow. 1300
Inspekcja studni głębinowych	13 sztuk
Zagospodarowane osady ściekowe	prawie 4000 Mg

Działalność kanalizacyjna Spółki w 2022 upłynęła pod znakiem modernizacji oczyszczalni ścieków w Moczydłowie, ale nie była to wyłączna inicjatywa w minionym okresie.

Do najważniejszych osiągnięć usprawniających działalność kanalizacyjną Spółki należy zaliczyć zakup **nowego pojazdu ssąco-płuczącego i zadaszenie placu magazynowego osadów ściekowych na terenie oczyszczalni ścieków**.

Nowy **pojazd ssąco-płuczący do ciśnieniowego czyszczenia kanalizacji** wyposażony jest w zbiorniki o łącznej pojemności ponad 10 000 litrów, w tym: zbiornik na osad – 6000 litrów i zbiornik na wodę – 4500 litrów, a także pompę próżniową układu ssącego o wydajności 1600 m³/h. Sprzęt zastąpił wysłużony pojazd, którego awaryjność pochłaniała kapitał i uniemożliwiała efektywne dbanie o sprawność sieci kanalizacyjnej w naszej Gminie.

W październiku na placu magazynowym osadów Oczyszczalni Ścieków Moczydłów stanęła **hała namiotowa o powierzchni 500 m² i wysokości 3 m**. Zapobiega ona wtórnemu namakaniu osadów, które uprzednio zostały poddane procesom odwadniania. To z kolei zwiększa ich atrakcyjność dla odbiorców osadów wykorzystujących je rolniczo.

Najbardziej angażującą inicjatywą w ramach działalności kanalizacyjnej, jak i Spółki w ogóle, była kontynuacja **modernizacji Oczyszczalni Ścieków Moczydłów**. Celem inwestycji jest stworzenie nowoczesnej oczyszczalni składającej się z obiektów zarówno nowych, jak i zmodernizowanych. Program funkcjonalno-użytkowy **zakłada powstanie 9 nowych obiektów** infrastrukturalnych usprawniających pracę oczyszczalni i technologie oczyszczania ścieków. Z kolei **zmodernizowanych zostanie 14** ważnych dla procesów technologicznych obiektów i instalacji.

Wartość prac określono na kwotę 24 300 000 zł, z czego ze środków unijnych 13 568 021 zł.

Aktualne zaawansowanie realizacji przedmiotowego zadania wynosi w wymiarze rzeczowym ok. 25%, a w zakresie finansowym ok. 14,3%.

DZIAŁALNOŚĆ KANALIZACYJNA

DYSPOZYTORIA SUW

HALA NAMIOTOWA

POJAZD CIŚNIENIOWO-SSĄCY

KAMERA INSPEKCYJNA

SYSTEM GIS

SZAFKA STERUJĄCA SUW

Gmina oszczędza, ale nie na inwestycjach

Choć wszystko wskazuje na to, że przyszłoroczne dochody gminy będą niższe od tych z mijającego roku, samorząd nie daje się kryzysowi i zaplanował na rok 2023 prawie 30 mln zł na inwestycje! Nie byłoby to możliwe bez pozyskania rekordowych środków zewnętrznych. Głosowanie nad uchwałą budżetową: 21 grudnia.

W 2023 r. gmina Góra Kalwaria otrzyma z budżetu krajowego około 6 mln zł mniej niż w roku 2022. To efekt wprowadzenia w życie przez władze państwa programu Polski Ład i zmiany zasad przekazywania samorządom udziału w dochodach z podatku PIT płaconego przez mieszkańców. Przy galopującej inflacji, stale rosnących cenach materiałów i usług oraz zwiększającej się pensji minimalnej jest to ogromny ubytek w kasie Góry Kalwarii. Wpływy z PIT-u są najważniejszym dochodem gminy. W 2023 r. mają sięgnąć 40,1 mln zł.

Z powodu tego niedoboru burmistrz i radni byli zmuszeni podnieść o 11,8 proc. lokalne opłaty na rok przyszły, czyli podatki od nieruchomości, od środków transportu, rolny i leśny. Da to gminie niespełna 3 mln zł dodatkowego dochodu, zapewniając realizację niezbędnych zadań oraz zachowanie równowagi budżetowej. Ponadto samorząd zaplanował wyemitowanie obligacji o wartości 5,2 mln zł, aby zapewnić tzw. wkład własny do inwestycji.

Projekt budżetu gminy na rok 2023, przede wszystkim plan wydatków bieżących, przewiduje oszczędności na tle lat poprzednich. Gmina stale wprowadza również działania, które pozwalają zmniejszyć koszty funkcjonowania gminnych obiektów przy nieobniżaniu jakości usług świadczonych mieszkańcom.

CO SZÓSTA ZŁOTÓWKA Z BUDŻETU – NA INWESTYCJE

Gmina natomiast nie oszczędza na rozwoju, przede wszystkim na in-

westycjach. To dzięki narzuceniu sobie przez wódatrzy warunku, że wszystkie kosztowniejsze przedsięwzięcia muszą być realizowane z udziałem środków zewnętrznych. W takich przypadkach samorząd musi wykładać tylko część wartości zadania, tzw. wkład własny. Tym samym na przyszły rok na inwestycje udało się skompletować rekordową kwotę prawie 30 mln zł, czyli co szóstą złotówkę z budżetu!

Katalog najkosztowniejszych przyszłorocznych przedsięwzięć otwiera dokończenie budowy kanalizacji w Potyczach, które pochłonie 3,7 mln zł (2 mln zł to unijna dotacja). Kolejny kolektor ściekowy (razem z wodociągiem) powstanie w ul. Bażantów w Łubnej. Dzięki temu już projektowane przedsięwzięcia będą mogły podłączyć się do kanalizacji. Bez niej nie mogłyby funkcjonować. W przypadku ul. Bażantów gmina wyda około 4,8 mln zł, z czego niecałe 2,9 mln zł będzie stanowiło dofinansowanie od samorządu województwa mazowieckiego.

WYSTARTUJE KILKA DUŻYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

Jeśli chodzi o ekologię i oszczędzanie, to w przyszłym roku gmina zainwestuje w ocieplenie ścian budynku Urzędu Miasta i Gminy przy ul. 3 Maja oraz wymianę systemu ogrzewania. Będzie temu również towarzyszyć przebudowa punktu obsługi mieszkańców, dzięki czemu stanie się on bardziej dostępny. Do inwestycji o wartości około 1,7 mln zł ponad 890 tys. zł udało się pozyskać z budżetu samorządu wojewódzkiego.

Nadal będziemy inwestować w sport i rekreację. Obok basenu stanie obiekt sanitarno-szatniowy i zmodernizujemy pływalnię, tak żeby zużywała o 1/3 mniej energii. Poza tym powstaną w Górze Kalwarii kompleks sportowy dla rowerzystów i koszykarzy oraz wielopokoleniowe miejsce czynnego wypoczynku, a w Baniosze modernizację przejdzie orlik

Także w przyszłym roku rozpocznie się długo oczekiwana rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kątach. To zadanie do 2024 r. pochłonie ponad 10,7 mln zł, z czego 7,8 mln zł to dotacja z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Jeśli mowa o inwestycjach oświatowych, to rozpocznie się również budowa sali gimnastycznej oraz dobudowa sal lekcyjnych w Szkole Podstawowej w Czaplunku. Na to zadanie udało się

pozyskać ponad 1,3 mln zł dotacji z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Tylko w przyszłym roku prace mają pochłonąć 1,9 mln zł.

NOWE OBIEKTY SPORTOWE I REKREACYJNE

Na wiosnę zaplanowano rozpoczęcie budowy dużego miejsca czynnego wypoczynku na terenie dawnej jednostki wojskowej w Górze Kalwarii (naprzeciwko Ośrodka Kultury). Będzie to miejsce rekreacji dla osób w każdym wieku, wyposażone w kilkadziesiąt urządzeń, w tym dla osób z niepełnosprawnościami.

Na ten cel udało się zdobyć prawie 2,9 mln zł dotacji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Z kolei przy ul. Kalwaryjskiej, również z udziałem funduszy z zewnątrz, planowana jest budowa toru rowerowego typu pump-track oraz boiska do streetballu (obok przedszkola samorządowego przy ul. Bema).

Ponadto teren z boiskami przy basenie zostanie uzupełniony o budynek zaplecza sanitarno-szatniowego. W tym przypadku inwestycja także zostanie dofinansowana (135,5 tys. zł). Do połowy roku modernizację przejdzie zaś boisko orlik przy Szkole Podstawowej w Baniosze. Operacja będzie kosztować prawie 400 tys. zł, z czego trzy czwarte pokryje samorząd województwa mazowieckiego.

W przyszłym roku planowane jest też rozpoczęcie modernizacji basenu pod względem zużycia energii, również z udziałem środków unijnych (na ten cel zarezerwowano w przyszłorocznym budżecie łącznie 1,5 mln zł).

Oczywiście katalog inwestycji jest znacznie dłuższy. W przypadku części z nich – szczególnie drogowych – gmina złożyła wnioski o dofinansowanie i oczekuje na odpowiedź. Kolejne wnioski będą składane na początku roku.

Są też przedsięwzięcia mniej kosztowne, które będą realizowane wyłącznie ze środków samorządu. Spośród nich można wymienić: modernizację sali sportowej i kuchni w Szkole Podstawowej nr 2 w Górze Kalwarii, budowę monitoringu w Dobieszu czy oświetlenia drogowego w Cendrowicach (ul. Krótka), Julianowie (ul. Julianowska), Czachówku (ul. Poziomkowa), Czaplunku (ul. Szkolna), Kątach (ul. Lawendowa), Mikówcu, Solcu, Tomicach i Wojciechowicach. Ponownie ponad 1 mln zł trafi do wsi w ramach funduszu sołeckiego. I ostatnia, ale na pewno nie najmniej ważna, informacja. W 2023 roku sporządzony zostanie projekt ronda, które chcemy wybudować na skrzyżowaniu ulic Piarskiej, Sportowej i Mickiewicza w Górze Kalwarii (będzie też wjazd ulicą Chopina). Według planów roboty zostaną przeprowadzone w roku 2024.

W przyszłym roku ukończymy budowę kanalizacji sanitarnej w Potyczach i powstanie sieć wod.-kan. w ul. Bażantów w Łubnej

Radni nastolatkowo wybrani. I przeszkoleni

Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych wyłonili kolejną Młodzieżową Radę Gminy (MRG).

21 reprezentantów lokalnej młodzieży złożyło ślubowanie podczas sesji Rady Miejskiej, która odbyła się 26 października. Nastoletnich rajców wybrano na dwuletnią kadencję.

Oto oni:

Albert Dymarski
Barbara Fabisiak
Gabriela Gębora - wiceprzewodnicząca
Laura Grochowska
Wojciech Grzelak - sekretarz
Konrad Gwadera

Cezary Kozłowski
Aleksandra Matysiak
Matylda Niemczyk
Kacper Pierściński
Lidia Rechnio
Natalia Roston
Cezary Sałański
Julia Sałańska
Julia Serwińska
Alicja Szaran - wiceprzewodnicząca
Krystian Witkowski
Bartosz Wojtkowski
Maja Wołynkiewicz
Mikołaj Zalewski - przewodniczący
Łukasz Zawłocki - rzecznik

MRG doradza gminnym władzom w kwestiach dotyczących głównie młodych mieszkańców. Jej istnienie ma

Nowi młodzieżowi radni spotkali się na pierwszym posiedzeniu 6 grudnia

też na celu zwiększyć zainteresowanie młodzieży sprawami publicznymi i samorządem lokalnym.

W listopadzie radni nastolatkowo przygotowywali się do wypełniania

swoich obowiązków podczas szkoleń w górskokalwaryjskim ratuszu. Nasz urząd gminy pozyskał na nie dotację – 10,8 tys. zł otrzyaliśmy od samorządu wojewódzkiego. Członkowie

MRG dowiedzieli się m.in., jak tworzyć projekty, zachęcać innych do ich popierania oraz przekonywać burmistrza i Radę Miejską do realizacji pomysłów.

Potrójne stypendium jako jedyna dostała Natalia Lewandowska (obok przewodnicząca Rady Miejskiej Aleksandra Fedynicz-Komosa oraz burmistrz Arkadiusz Strzyżewski)

Stypendyści: co rok rekord

Znów rekordowa liczba uczniów zapracowała na stypendia burmistrza Góry Kalwarii.

Nagrody finansowe otrzymało 257 osób. O siedem więcej niż w 2021 roku.

– Podkreślę jak co roku: wyróżniających się młodych mieszkańców przybywa, mimo że kryteria przyznawania stypendiów nie są zastrzane. Możemy być dumni z naszych uczniów – komentuje burmistrz Arkadiusz Strzyżewski. Stypendystom pogratulował tradycyjnie na gali w hali sportowej przy ul.

Nagrody finansowe burmistrza otrzymuje się m.in. za osiągnięcia sportowe

por. Białka. Odbyła się 12 grudnia. Za wyniki w nauce uhonorowano 171 osób, za osiągnięcia sportowe – 50, a artystyczne – 19. Podwójne stypendia dostało 16 talentów, a na potrójne, jako jedyna, zasłużyła Natalia Lewandowska ze Szkoły Pod-

stawowej im. Polski Niepodległej w Baniosze. Oprócz tego kolejnym 35 uczniom przyznano nagrody rzeczowe.

Samorząd gminy przeznaczył w tym roku na stypendia burmistrza prawie 225 tys. zł.

1 stycznia miasto stanie się większe

Rozpoczęty ponad dwa lata temu proces, w którym znaczny udział mieli radni, doprowadzi do przyłączenia do Góry Kalwarii części dwóch sąsiednich sołectw. Od początku 2023 roku powierzchnia miasta będzie większa prawie o 93 hektary.

W granicach Góry Kalwarii 1 stycznia znajdą się dawne sołectwo Kalwaryjka (obecnie część Krzaków Cza-

plinkowskich) oraz byłe Państwowe Gospodarstwo Rolne „Moczydłów” i nowe osiedle Rezydencja (to część Moczydłowa).

O włączenie tych terenów w obręb miasta zabiegali od wielu lat mieszkańcy właśnie Krzaków Czaplinkowskich i Moczydłowa.

W 2020 roku urząd gminy postanowił sporządzić stosowną uchwałę (o przeprowadzeniu konsultacji społecznych), a Rada Miejska ją przegłosowała. Po zakończeniu konsultacji, zgodnie z procedurą, znów

wypowiedzieli się radni. W 2021 roku pozytywnie zaopiniowali zmianę granic, a w 2022 uchwalili, że należy wystąpić z odpowiednim wnioskiem do ministra spraw wewnętrznych i administracji. I dopiero niedawne, lipcowe rozporządzenie Rady Ministrów okazało się decydujące. Czyli sprawiło, że kilkuset mieszkańców będzie mieć nowe adresy zamieszkania.

Aktualnie Góra Kalwaria liczy przeszło 1372 ha. Powierzchnia miasta zwiększy się więc o ponad 6,7 proc.

Nowe osiedle w Moczydłowie – wkrótce będzie należeć do Góry Kalwarii

Ponad 160 uchwał

21-krotnie spotkała się w tym roku, aby obradować, Rada Miejska Góry Kalwarii (stan na 12 grudnia). Radni przyjęli 162 uchwały.

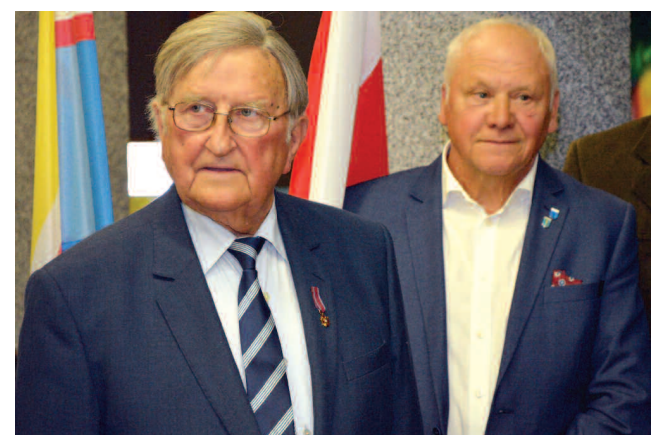
Najwięcej, 36, dotyczyło miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Często wyrażano też zgodę na wydzierżawienie lub sprzedaż gminnej nieruchomości oraz dokonywano zmian w tegorocznym budżecie gminy (po 19 uchwał). Spośród 21 sesji dziewięć było nadzwyczajnych, a jedna – uroczysta. Wideorelację z posiedzeń można obejrzeć w internecie, pod adresem gorakalwaria.esesja.pl/transmisje_z_obrad rady.

Medale dla miłośników historii

Po raz 44. i 45. Rada Miejska przyznała tytuł Zasłużony dla Góry Kalwarii.

Radni – podczas kwietniowej uroczystej sesji – zdecydowali, by uhonorować Wiesława Wilczyńskiego oraz Towarzystwo Miłośników Góry Kalwarii i Czerska. Obie uchwały zapadły jednogłośnie. Tuż po głosowaniu wręczono pamiątkowe medale (Towarzystwo reprezentował jego prezes Wojciech Prus-Wiśniowski).

Nowi Zasłużeni dla Góry Kalwarii od ponad 30 lat popularyzują historię gminy. Towarzystwo Miłośników Góry Kalwarii i Czerska przede wszystkim wydaje książki o tej tematyce oraz uczestniczy w spotkaniach pasjonatów przeszłości w całej Polsce. Z kolei Wiesław Wilczyński, prowadzący lokalny zakład kamieniarski, wykonuje, często na własny koszt, tablice i kamienie pamiątkowe upamiętniające ważne postaci i wydarzenia. Co ciekawe, przedsiębiorca należy do Towarzystwa Miłośników Góry Kalwarii i Czerska – jest wiceprezosem.

Wojciech Prus-Wiśniowski (z lewej) i Wiesław Wilczyński

Związek emerytów osiągnął wiek emerytalny

„Nie ma limitu wieku dla marzeń i celów” oraz „Każdy kiedyś będzie seniorem” – takie hasła przyświecały obchodom 60-lecia górskokalwaryjskiego oddziału Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów.

15 października w uroczystości w Ośrodku Kultury wzięło udział ponad 200 osób! Jednak nic w tym dziwnego, skoro oddział PZERiI jest najstarszą i największą organizacją porządkową w Górze Kalwarii. Liczy obecnie 627 członków.

Jubileuszowe spotkanie było okazją do podziękowań, gratulacji i wręczenia odznaczeń. Najwyższym – złotą odznaką Związku – przewodnicząca zarządu głównego PZERiI Elżbieta Ostrowska udekorowała przewodniczącą górskokalwaryjskiego oddziału Genowefę Rutkowską. To dowód uznania dla jej 16-

letniej pracy na tym stanowisku.

Tradycyjnie (emeryci spotykają się w Ośrodku Kultury co roku) upominki otrzymali członkowie organizacji, którzy ukończyli 75 lat, i uczczono pamięć zmarłych minutą ciszy.

Skupieni w Związku mieszkańcy udzielają sobie nawzajem pomocy oraz wspólnie uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych i wycieczkach. Burmistrz Arkadiusz Strzyżewski, który patronował uroczystości, dziękował liderom oddziału za to, że swoją społeczną pracą aktywizują osoby starsze (często samotne) i wnoszą radość w ich życie.

Jubileusz ubarwiły muzycznie Chór „Coniew” oraz półfinalistka programu „The Voice Senior” Aleksandra Puacz-Markowska.

Uroczyste spotkania emerytów odbywają się co roku, ale tym razem w Ośrodku Kultury było wyjątkowo odświętnie

Wartka ta nasza Wisetka

Roczek stuknął Klubowi Senior+ „Wisetka”. Miejsce spotkań przy Pijarskiej 40 w Górze Kalwarii gmina otworzyła dokładnie 14 lipca 2021 roku i równo 12 miesięcy później odbyły się urodziny.

– Na samym początku zapisanych było 13 osób. Teraz są 104 – zauważyła w czasie świętowania Aleksandra Bogatek, kierująca klubem. Jubileusz trzeba więc było zorganizować w większej od Wisetki remizie przy ul. ks. Sajny.

– Dziękuję za waszą aktywność przez ten rok. Po prostu was nosi! – uśmiechał się, składając życzenia

seniorom, burmistrz Arkadiusz Strzyżewski. – Dlatego nie wiem, czy mam dla was odpowiedni prezent – mówił półżartem, wręczając ekspres do kawy.

– My po prostu jesteśmy młodzi – skomentowała półgłosem jedna z pań.

Uczęszczający do klubu uwielbiają gotować i się spotykać. Dostali

więc także robota kuchennego (od starosty piaseczyńskiego Ksawerogo Guta) oraz podgrzewacz do wody (od Kamili Korzeniewskiej, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, w którego strukturach jest Wisetka).

Seniorzy się odwdzięczyli: błysnęli talentami artystycznymi, nie zabrakło też oczywiście urodzinowego tortu.

Praktyczne prezenty sprawiły, że klub jeszcze bardziej tętni życiem

Trwają przy sobie od dekad

50 lat stażu małżeńskiego – to osiągnięcie i powód do świętowania. W mijającym roku prezydent RP przyznał medale za długoletnie pożycie 19 parom z naszej gminy.

Burmistrz Arkadiusz Strzyżewski przekazał odznaczenia małżonkom podczas dwóch uroczystości złotych godów w Ośrodku Kultury – w kwietniu i listopadzie.

W 1972 roku lub wcześniej pobrali się:
Jadwiga i Henryk Chromińscy (Góra Kalwaria)
Alina i Tadeusz Głowaccy (Góra Kalwaria)
Jadwiga i Wiesław Jaroszowie (Pęcław)
Danuta i Janusz Kocharńscy (Góra Kalwaria)
Zofia i Józef Kubiczowie (Góra Kalwaria)
Zofia i Mieczysław Maciakowie (Dobiesz)
Barbara i Janusz Naleźycki (Solec)
Anna i Michał Popiołkiewiczowie (Sierzychów)
Bożenna i Maciej Rostoniowie (Kąty)
Elga i Tomasz Rytłowie (Wólka Załęska)
Marianna i Andrzej Skucińscy (Baniocha)
Wiesława i Andrzej Suprynowie (Baniocha)
Teresa i Janusz Szczepaniakowie (Góra Kalwaria)

Marianna i Andrzej Skucińscy

Emilia i Józef Taraszewscy (Krzaki Czaplinkowskie)
Barbara i Adam Walasowie (Góra Kalwaria)
Maria i Feliks Włodarczykowie (Góra Kalwaria)
Bożenna i Marian Wojtczakowie (Góra Kalwaria)
Ewa i Roman Zajacowie (Góra Kalwaria)
Joanna Hankiewicz-Zalega i Jerzy Zalega (Solec).
Złotym małżeństwom serdecznie gratulujemy!

Co seniorom proponujemy

Za nami pierwsze Senioralia Soteckie. Podczas spotkań zorganizowanych we wsiach mieszkańcy 60+ mogli zapoznać się z ofertą, którą adresują do nich lokalne instytucje i organizacje.

W październiku i listopadzie w Karolinie, Czaplunku i Baniosze zaprezentowali się przedstawiciele: Gminnej Rady Seniorów, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Klubu Senior+ „Wisetka” oraz ośrodków sportu, pomocy społecznej i kultury, a także gminnej biblioteki.

W trakcie każdego spotkania odbyła się część artystyczna (w wykonaniu Wisetki), można było wziąć udział w szkoleniu z pierwszej pomocy (Stowarzyszenie PoMocny Sztab), a mieszkańcy sołectw mieli możliwość dojechać na miejsce bezpłatnie autobusem.

Senioralia zorganizował urząd miasta z inicjatywy Gminnej Rady Seniorów. Dofinansowało je województwo mazowieckie.

NUMERY GÓRSKOKALWARYJSKIEGO SENIORA

Gminna Rada Seniorów tel. 22 727 95 05
Klub Senior+ „Wisetka” tel. 799 053 309
Pełnomocnik burmistrza ds. seniorów
tel. 22 484 33 03

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Oddział
Rejonowy w Górze Kalwarii
tel. 504 893 240, 22 72 73 984
tel. 660 675 577 – koło w Baniosze

Uniwersytet Trzeciego Wieku
tel. 501 123 086

Patronuje im Niepodległa

To jedna z najważniejszych dat w kronice szkoły podstawowej w Baniosze. 8 czerwca placówka uroczysto przyjąła nowe imię – Polski Niepodległej.

Przyjęła też sztandar. Dyrektorowi podstawówki Dariuszowi Słapkowi przekazali go przedstawiciele rady rodziców i rady gminy, a on wręczył chorągiew uczniom, którzy następnie na nią ślubowali.

– Niech imię szkoły będzie zobowiązaniem, również dla przyszłych pokoleń – oświadczył na sali gimnastycznej Dariusz Słapek.

Dyrektor podziękował fundatorom sztandaru, a także radnym za jednogłośnie podjęcie 7 kwietnia uchwały o nadaniu imienia. Odczytano też listy gratulacyjne od premiera Mateusza Morawieckiego i ministra edukacji

Przemysława Czarnka. Uroczystość zwińczyło fantastyczne przedstawienie, które wzbudziło zachwyt m.in. mazowieckiej kurator oświaty Aurelii Michałowskiej.

W związku z otrzymaniem imienia jedną ze szkolnych elewacji ozdobił efektowny mural z wizerunkami wybitnych Polaków (znaczna część kosztów pokryto dzięki internetowej zbiórce), w budynku zawisła pamiątkowa tablica, zasadzono Dąb Niepodległości oraz wydano książkę o dziejach szkoły.

Nową nazwę wybrała społeczność podstawówki: nauczyciele i pozosta-

li pracownicy, uczniowie oraz rodzice. Na pięć propozycji zagłosowało w sumie 299 osób, a Polska Niepodległa uzyskała wynik 38 procent. Taka patronka idealnie pasuje do banioskiej placówki, która od lat kładzie duży nacisk na wychowanie patriotyczne. Nawiasem mówiąc, szkoła powstała między 1922 a 1925 rokiem, a więc kilka lat po odzyskaniu przez nasz kraj wolności.

Dla porządku przypomnijmy, że podstawówka do niedawna nosiła imię Franciszka Zubrzyckiego. Zostało zlikwidowane na mocy ustawy o zakazie propagowania komunizmu.

Uczniowie ślubowali m.in. „strzec honoru i dobrego imienia szkoły”

Wyróżniają się. Więc ich wyróżniono

Otrzymali doroczne nagrody burmistrza, czego pogratulowały im oficjalnie lokalne władze.

Spotkanie z wyróżniającymi się przedstawicielami gminnych szkół i przedszkoli tradycyjnie odbyło się w Dniu Edukacji Narodowej, 14 października.

– W imieniu samorządu gminy oraz społeczności lokalnej dziękuję za to, że nauczacie i wychowujecie naszych najmłodszych mieszkańców. Ale też za to, że dajecie radę w nietrywnych rów-

nież dla placówek edukacyjnych latach – zwrócił się do wyróżnionych nauczycieli i dyrektorów burmistrz Arkadiusz Strzyżewski.

W Ośrodku Kultury życzył im (oraz

wszystkim pracownikom oświaty) między innymi satysfakcji z pracy oraz aby dzieci i młodzież ciepło ich wspominali.

Finansowe nagrody burmistrza otrzymało w tym roku 35 osób.

Przy Sajny od A do C

2022 okazał się wyjątkowym rokiem w historii Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Górze Kalwarii.

We wrześniu naukę w szkole podstawowej przy ul. ks. Sajny rozpoczęły aż trzy klasy pierwsze. To się nigdy wcześniej nie zdarzyło. Również trzy

klasy pierwsze zaczęły uczęszczać do liceum ogólnokształcącego. Taka sytuacja poprzednio miała miejsce ponad 20 lat temu.

A jakby było mało, egzamin dojrzałości znowu, po kilku latach, zdali w „ogólniaku” przy Sajny wszyscy abiturienti.

Na zdjęciu: uroczystość pasowania pierwszaków.

Zasłużyli na miano mianowanych

Razem z miejscowymi pedagogami cieszymy się z ich zawodowego awansu.

Są to teraz nauczyciele mianowani. W 2022 roku akty nadania tego stopnia otrzymało 13 osób.

Oto one:

Izabela Gajewska – Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Baniosze,

Monika Góźdz – Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Baniosze,

Wioletta Hess – Zespół Szkolno-

Przedszkolny w Kątach,
Barbara Kalicka – Przedszkole Samorządowe nr 1 w Górze Kalwarii,
Marcin Kłobuchowski – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Górze Kalwarii,

Magdalena Krajewska – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Księcia Janusza w Górze Kalwarii,

Ewelina Maca – Szkoła Podstawowa im. Polski Niepodległej w Baniosze,

Estera Mielniczuk – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Księcia Janusza w Górze Kalwarii,

Anna Miller – Szkoła Podstawowa

im. Księdza Jana Twardowskiego w Czachówku,

Emilia Mujević – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Księcia Janusza w Górze Kalwarii,

Agnieszka Nowakowska – Przedszkole Samorządowe nr 1 w Górze Kalwarii,

Joanna Wachnik – Szkoła Podstawowa nr 2 im. Księcia Janusza w Górze Kalwarii,

Agata Wiśnik – Szkoła Podstawowa im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Czersku.

Gratulujemy!

Jednostka coraz starsza, druhowie coraz młodszy

Ochotnicza Straż Pożarna w Cendrowicach szczyli się nie tylko swoją historią, ale też posiadaniem drużyn pożarniczych złożonych z dzieci i młodzieży.

14 maja celebrowano 60. urodziny jednostki (przypadły na poprzedni rok, ale uroczystości odłożono ze względu na poważny stan zdrowia wieloletniego gospodarza OSP). Dodatkowo urządzono tego dnia Gminny Dzień Strażaka. Dlatego burmistrz Arkadiusz Strzyżewski dziękował w Cendrowicach wszystkim siedmiu ochotniczym strażom pożarnym w gminie Góra Kalwaria. Przemawiając, zwrócił uwagę na nadzwyczajne unowocześnianie naszych jednostek w ostatnich dwóch, trzech latach, w tym na remonty we wszystkich remizach. Wyraził uznanie dla strażaków za skuteczne zabieganie o dofinansowania na ów rozwój oraz za chętnie uczestnictwo w szkoleniach rozwijających umiejętności ratownicze.

– Dziękuję wam za to, że jesteście. Nie tylko gasicie pożary, ale także coraz częściej niesiecie pomoc w innych niebezpiecznych sytuacjach. Mówię tu o wicherach, wypadkach drogowych czy takich przypadkach jak niedawna epidemia – wyliczał gospodarz gminy podczas strażackiego święta.

MEDALE, PROPORZEC I STRAŻAK Z DREWNA

Uwaga zebranych – najpierw w kościele w Sobikowie, a następnie na przyszkolnym placu w Cendrowicach – skupiona była jednak przede wszystkim na jednostce jubilatce. Główny element obchodów stanowiło ślubowanie blisko 40 członków dwóch miejscowych drużyn pożarniczych: dziecięcej oraz młodzieżowej. Adepti ratownictwa odebrali również – z rąk prezesa cendrowickiej OSP Stanisława Masnego – proporzec ufundowany przez lokalnych sponsorów.

Dumnym i jednocześnie przejętym druhom okolicznościowe medale przekazali burmistrz Arkadiusz Strzyżewski, zastępca komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej mł. bryg. Kamil Kuras oraz prezes Masny. Pasowania strażackim toporkiem dokonali natomiast Jan Adam Dąbek, prezes oddziału powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP, i jego zastępcy

czyni Katarzyna Paprocka, która walnie przyczyniła się do powstania obu wspomnianych drużyn.

Z kolei zasłużonym dorosłym strażakom z Cendrowic wręczono w czasie jubileuszu brązowe odznaczenia. Złotymi medalami Za Zasługi dla Pożarnictwa udekorowano: Dariusza Urbanowicza, Mirosława Szweda, Marka Wróblewskiego, Tomasza Matysiaka, Bożenę Gostkowską i Grażynę Pieniążek. Brązowe medale otrzymali: Michał Pośnik, Michał Orłowski, Jacek Pierściński i Robert Tywonek. Odznaki Wzorowy Strażak odebrali zaś: Piotr Pośnik, Jakub Deniszewski i Grzegorz Derwiński.

Zanim ruszyła nieoficjalna część obchodów, wypełniona muzyką, zabawą i rozmowami, członkom cendrowickiej jednostki przekazano jeszcze liczne gratulacje. Winszowali im m.in. poseł Dariusz Olszewski, radny sejmiku mazowieckiego Piotr Kandyba, przewodnicząca górskokalwaryjskiej Rady Miejskiej Aleksandra Fedynicz-Komosa, a także druhowie

Cendrowicka OSP powstała w 1961 roku

z zaprzyjaźnionej jednostki OSP w Krukankach na Mazurach, którzy wręczyli jubilatce drewnianą rzeźbę strażaka.

POMPA NA WÓZ I JEDZIEMY!

Dzieje OSP Cendrowice rozpoczęły się 1961 roku. Ówczesni strażacy ochotnicy rzucali wszystko w gospodarstwach, gdy rozlegał się

sygnał ręcznej syreny alarmowej, ładowali pompę na wóz konny i pędzili walczyć z ogniem. W 1968 r. jednostka kupiła pierwszy samochód gaśniczy. Był stary, często się psuł i bardzo dużo palił, ale cieszył i oczywiście pozwalał szybciej interweniować. W latach 70. zaczęła powstawać remiza. Zbudowali ją strażacy. W 1994 r. ruszyła rozbudowa siedziby, a jej unowocześnianie wciąż trwa.

Przyjaciół uczniów i nauczycieli

Ta wieść zasmuciła wielu mieszkańców. Zmarł Jarosław Adwent, wieloletni dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych (ZSZ) im. Marszałka Franciszka Bielińskiego. Był związany z górskokalwaryjską placówką niemal przez 30 lat.

Odszedł 31 października. Przedwcześnie – jako 55-latek. Spoczął na cmentarzu w rodzinnych Rytwianach w województwie świętokrzyskim.

Jarosław Adwent w szkole zwanej budowlanką pełnił funkcję dyrektora, wicedyrektora, ale nie tylko. Był nauczycielem – historii i geografii. Pracował też w internacie jako wychowawca. Przy ul. Budowlanych zatrudniony został w 1993 roku.

– Bezgranicznie oddany naszej placówce. Kochał młodzież, a ona kochała jego – zaznacza Elżbieta Smereczyńska, dyrektorka ZSZ.

Jak oznajmiła pani dyrektor podczas pogrzebu (5 listopada), Jarosław Adwent zostanie zapamiętany również jako szef, który „wstuchiwał się w potrzeby nauczycieli i znał ich problemy”. A także jako człowiek z wizją, dzięki któremu w szkole utworzono klasy mundurowe.

– Twoja śmierć nas zaskoczyła, przyszła zdecydowanie zbyt szybko. Dlatego tak trudno nam się pogodzić z myślą, że nie pojawisz się już w drzwiach naszej szkoły, nie poprowadzisz lekcji. Mówimy jednak nie „żegnaj”, lecz „do zobaczenia”, bo chcemy wierzyć, że kiedyś się spot-

kamy – powiedziała podczas uroczystości Elżbieta Smereczyńska.

Jako że wielu mieszkańców nie mogło pożegnać Jarosława Adwenta w Rytwianach, kilka dni później odprawiono mszę świętą w jego intencji w Górze Kalwarii. W kościele parafialnym zmarłego wspominała młodzież z ZSZ. Podkreślała, że zależało mu na jak najlepszej atmosferze w całej szkolnej społeczności (mowa też o rodzicach – dyrektor cenił sobie współpracę z nimi). – Pan profesor zawsze rozświecał dzień swoim uśmiechem i pozytywnym nastawieniem. Idąc korytarzem, witał się z każdym

z nas, ściskając dłonie – opowiadali uczniowie.

– W kalejdoskopie naszych wspomnień przewijają się także: bardzo ciekawie, z humorem prowadzone lekcje, wspólne wlotczygi po szlakach Bieszczad, śmiech z dowcipnych uwag pana profesora, uroczystości szkolne, próby przed studniówkowym polonezem oraz ogrom życzliwości dla wszystkich naszych poczytań – wyliczały nastolatki w świątyni.

Jarosława Adwenta uczczono również w jego miejscu pracy – dyrekcja, nauczyciele i uczniowie wzięli udział w apelu pamięci.

Jarosław Adwent pracował w szkole przy ul. Budowlanych od 1993 roku

Zna przepisy na słodkości i przepis na długowieczność

Sto lat minęło! Ten piękny wiek osiągnęła Alicja Szymańska. Mieszkanca Góry Kalwarii urodziła się 11 stycznia 1922 roku.

Aby złożyć gratulacje i życzenia, odwiedził ją burmistrz Arkadiusz Strzyżewski. – Dziękuję za pani wkład w rozwój naszej gminy. Za pracowitość, uczciwość i szacunek do drugiego człowieka – zwrócił się do jubilatki wódatarz, wręczając jej kwiaty, dyplom i stoik lokalnego miodu.

Skoro pani Alicja nosi nazwisko Szymańska i mieszka w Górze Kalwarii, musi się nasuwać skojarzenie z działającą tu cukiernią. I rzeczywiście – to właśnie bohaterka niniejszego tekstu razem z mężem Jó-

zefem założyli w 1962 roku wytwórnię lodów i wyrobów cukierniczych przy ul. Pijarskiej 31. Wcześniej w tym miejscu prowadzili Wytwórnię Wód Gazowych. A jeszcze wcześniej w Pałacu Biskupim (dziś to biblioteka) małżeństwo uruchomiło rozlewnię piwa.

Pani Alicja przyszła na świat niedaleko naszej gminy, w Tarczynie. W Górze Kalwarii mieszka od 1945 roku. Urodziła czwórkę dzieci (to syn Stanisław obecnie prowadzi cukiernię przy Pijarskiej), ma sześcioro

wnuków i jedenaścioro prawnuków.

– Praca i tylko praca – powiedziała stulatka podczas odwiedzin, zapytana przez burmistrza o przepis na długowieczność. – Pracowałam w cukierni do 80. roku życia – zaznaczyła. Była aktywna w pełnym tego słowa znaczeniu. Uprawiała amatorski sport – pływanie i łyżwiarstwo figurowe – oraz wędkowała (jest współzałożycielką górskokalwaryjskiego koła wędkarskiego). Na pytanie, czego jej życzyć, odpowiedziała: – Zdrowia.

Stulatce Alicji Szymańskiej pogratulował burmistrz Arkadiusz Strzyżewski

Jubilatce formy mogą pozazdrościć znacznie młodszy emeryci. Pani Alicja opowiada na przykład ze szczegółami historie sprzed kilku dekad. A słodczyce? Nie mogliśmy w czasie

wizyty nie spytać, które lubi najbardziej. – Z naszych wyrobów lody. A w ogóle czekoladki – odparła, smakując urodzinowy tort, zrobiony oczywiście w rodzinnej cukierni.

Uratowany

Mieszkańcy gminy entuzjastycznie zareagowali na wieść o renowacji zabytku

Poznaj Państwo? Tak prezentuje się teraz zabytkowy, XIX-wieczny wiatrak w Lininie. Długo niszczał, ale odzyskuje blask.

Zakończył się pierwszy etap gruntownej renowacji budowli, która jest własnością prywatną (należy do wnuczki pierwszego tutejszego właściciela obiektu). Dzięki funduszom przyznanych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków (200 tys. zł na sporządzenie dokumentacji projektowej i przeprowadzenie robót) w niecały miesiąc wymieniono dach i powstały nowe elewacje.

17 listopada firma z Małopolski, dzięki wsparciu górszkalwaryjskiego urzędu gminy, wykonała ostatnią czynność – drobna, lecz symboliczna. Do dachu, na wyso-

kości ponad 13 metrów, przytwierdzono metalową chorągiewkę. Widnieją na niej lata wybudowania wiatraka i uruchomienia go w Lininie (1854 i 1917 r.) oraz inicjatywa miejscowego młynarza, który kupił i sprowadził drewniany obiekt (SK – Stanisław Klimek).

Wojewódzki konserwator otrzymał już od właścicielki budowli wniosek o kolejne dofinansowanie. Zabytek ma zostać wyposażony w śmigło i zewnętrzne schody. Natomiast ostatni, trzeci etap renowacji polegać ma na odremontowaniu wnętrza.

Właścicielka i jej rodzina zamierzają w przyszłości udostępnić obiekt do zwiedzania (stoi na ogrodzonym terenie prywatnym, lecz tuż przy publicznej drodze, więc każdy chętny może go podziwiać od zewnątrz, kiedy chce). Całkowicie odrestaurowany wiatrak wśród kwitnących sadów jabłoniowych – cóż to będzie za widok! Radość jest tym większa, że przecież budowla chyliła się ku ruinie. Dzięki mieszkańcom Linina oraz konserwatorowi zabytków największy wiatrak koźlak w Polsce (tak, tak!) został po prostu ocalony.

Przypomnijmy, że początkowo produkował on mąkę na warszawskiej Woli. Na nasz teren przetransportowano go koleją wąskotorową. Pracował w Lininie do połowy XX wieku. I pracować już nie będzie – w środku mają zostać zachowane wszystkie stare elementy, a one zwyczajnie nie nadają się już do mielenia ziarna. Zabytek stanie się jednak jedną z najciekawszych i najładniejszych lokalnych atrakcji turystycznych.

Wyjątkowy przewodnik: SPACEROWNIK

Ponad setka osób przybyła na premierę przewodnika Piotra Rytki (autor książki – z mikrofonem)

Ukazał się „Spacerownik po Górze Kalwarii”. Pozycja zacieka nie tylko turystę, ale i mieszkańca znającego historię miasta.

– Starłem się nie powielać informacji już kiedyś publikowanych. Zależało mi, aby zamieścić jak najwięcej nowych, ciekawych historii dotyczących Góry Kalwarii – tłumaczy autor książki, dr Piotr Rytko. Wśród zdjęć (wydawnictwo jest nimi nasycone) znajduje się sporo archiwalnych, które również nie były dotąd rozpowszechniane. „Spacerownik po Górze Kalwarii” to więc nie tyle kompendium wiedzy, jak wiele przewodników, co opowieść o zakamarkach miasta i zakamarkach jego przeszłości. Jest on też potwierdzeniem, że mieszkamy w wyjątkowym miejscu.

Piotr Rytko, mieszkaniec Czerska i wiceprezes czerskiego oddziału To-

warzystwa Opieki nad Zabytkami (TONZ), napisał już niejedną książkę o lokalnych dziejach i atrakcjach (np. „Przewodnik po Nadwiślańskim Urzeczcu”). To z jego inicjatywy gmina w zeszłym roku umieściła przy zabytkach Góry Kalwarii tabliczki z podstawowymi informacjami oraz ciekawostkami. Spisał je dr Rytko. Tym samym powstały cztery szlaki: Nowej Jerolimy, kultury żydowskiej, wielokulturowy i militarny. Najpierw te treści poszerzyła mapa z miniprzewodnikiem, także sfinansowana z gminnego budżetu. A następnie właśnie „Spacerownik”.

W tym miejscu odnotujemy, że ta licząca ponad 150 stron publikacja powstała na zamówienie urzędu miasta (zlecieliśmy jej sporządzenie czerskiemu oddziałowi TONZ). Pomyśleliśmy o tym, że stworzono za gminne fundusze oraz za pozyskaną przez nas dotację ze środków samorządu województwa mazowieckiego.

Premiera „Spacerownika po Górze Kalwarii” odbyła się 25 listopada i była dowodem, że lokalna historia interesuje mieszkańców. Klub Senior+ „Wiśłka” ledwo pomieścił tych, którzy chcieli bezpłatnie otrzymać książkę i uzyskać autograf autora, a także wysłuchać jego opowieści o przeszłości miasta.

– Tłumy na spotkaniu oraz pierwsze recenzje potwierdzają, że warto było ciężko pracować nad przewodnikiem. Dziękuję całemu zespołowi redakcyjnemu za efektywną współpracę. Mamy nadzieję, że książka ułatwi mieszkańcom i turystom odkrywanie Góry Kalwarii – skomentował Piotr Rytko.

Bezpłatny egzemplarz można otrzymać w Gminnej Bibliotece Publicznej (ul. ks. Sajny 1) oraz w Urzędzie Miasta i Gminy Góra Kalwaria (ul. 3 Maja 10), w pokoju 103. Życzymy miłej lektury i miłych spacerów ze „Spacerownikiem”.

Perły w kukurydzy, czyli Labirynt Królowej Bony

Nowa atrakcja turystyczna w Czersku. Stworzył ją, z przyjaciółmi, znany aktor.

W pobliżu Zamku Książąt Mazowieckich i Wisły, na hektarze ziemi, gdzie wcześniej rósł sad jabłoniowy, powstał Labirynt Królowej Bony. Na pomysł, by przy ulicy Sadowej zasiać kukurydzę, a później pokryć gęszcz kolb siecią ścieżek, wpadł popularny aktor filmowo-serialowy Bartosz Obuchowicz, w dzieciństwie mieszkaniec Czerska. Atrakcja, którą razem z przyjaciółmi stworzył i prowadzi, otworzyła podwoje w wakacje bieżącego roku.

Na czym polega labiryntowe wyzwanie? Wśród wysokich na ponad 2 metry roślin należy znaleźć dziewięć miejsc – symbolicznych pereł Bony Sforzy – i znajdujące się tam pieczętki przybić na otrzymanej mapie. Potem trzeba jeszcze opuścić kukurydziane pole, co również nie jest proste. Ale za to przy wyjściu zdobywca klejnotów dostaje medal.

Na przybyłych czekają też rozrywkowe dodatki – sportowe. Otóż obok

Kukurydziane pole kryje klejnoty, które według legendy zgubiła w Czersku królowa Bona Sforza

labiryntu, na kolejnym hektarze, można pograć w paintballa, badminton, siatkówkę i piłkę nożną. A także coś zjeść i wypić.

Kompleks jest otwarty codziennie (tegoroczny sezon już się zakończył, następny ruszy wiosną). Dla dzieci do lat 4 i osób niepełnosprawnych – wstęp bezpłatny.

Przywróć życie dziełom sztuki?

Nie są eksponowane, gdyż znajdują się w złym stanie, ale bez wątpienia przedstawiają sobą wartość artystyczną. Oraz wartość historyczną – podziwiali je bowiem mieszkańcy już w XVIII wieku.

Chodzi o rzeźby należące do górszkalwaryjskiej parafii. Niedługo zdobiły wnętrze kościoła przy obecnej ul. ks. Sajny. Figury – wizerunki głównie Matki Bożej i aniołów – przetrwały do naszych czasów przechowywane na kościelnym strychu i w pomieszczeniach sąsiedniego klasztoru.

Niszczące dzieła sztuki zwróciły uwagę ks. Waldemara Kowalskiego, który w 2020 roku został proboszczem. Wystąpił on o wpisanie ich do rejestru zabytków. Przy czym – co ważne – wniosek dotyczył nie tylko rzeźb. W piśmie do wojewódzkiego konserwatora zabytków była mowa o 26 wartościowych obiektach znajdujących się w świątyni i domu zakonnym przy ul. ks. Sajny.

To głównie figury i obrazy. Pochodzą przede wszystkim z XVIII i XIX wieku (a więc pamiętają czasy, kiedy w ba-

rokowym kompleksie posługiwali i mieszkali bernardyni). Większość nie jest eksponowana publicznie, jak na przykład drewniane wyobrażenie św. Józefa z Dzieciątkiem oraz płótno przedstawiające założyciela Góry Kalwarii bp. Stefana Wierzbowskiego (wymieniamy je, bo to najstarsze dzieła z listy, powstałe w XVII wieku).

Wojewódzki konserwator niedawno, w listopadzie, przychylił się do prośby proboszcza. Elementy wyposażenia kompleksu uznał za cenne, jednocześnie wskazując, że większość wymaga pilnej konserwacji. Ich znalezienie się w rejestrze zabytków ruchomych oznacza, iż zyskały ochronę prawną. Zyskały także szansę na odzyskanie blasku dzięki funduszom zewnętrznym.

– Oczywiście wystąpimy o dofinansowanie na konserwację zabytków, które jej wymagają – zapowiada ks. Waldemar Kowalski (łącznie na jego prośbę wpisano już do rejestru ponad 50 obiektów z kościoła i klasztoru).

Na koniec dodajmy, że również w listopadzie wojewódzki konserwator zgodził się umieścić w rejestrze zabytków kilka elementów wyposażenia pobliskiego kościoła Na Górze.

Dzielimy się doświadczeniami

Gmina Góra Kalwaria współpracuje z samorządem w Halmahera Utara w Indonezji w ramach projektu, który w całości finansują Unia Europejska i partner indonezyjski. Przedsięwzięcie polega na przekazywaniu europejskich dobrych praktyk dotyczących włączania obywateli w podejmowanie decyzji na poziomie lokalnym, zarządzania usługami publicznymi w samorządzie oraz przygotowywania i prowadzenia inwestycji.

W projekcie partnerem głównym Góry Kalwarii jest niewielkie, położone na wyspie indonezyjskie miasto Tobelo. Przedsięwzięcie stanowi część programu tzw. pomocy zewnętrznej Unii Europejskiej w ramach „Partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast” („Partnership for sustainable towns”). Chodzi o działania, które UE prowadzi poza swoimi granicami. Adresuje je do krajów, które potrzebują wsparcia w rozwoju lub pomocy w transformacji demokratycznej.

Te działania są jednymi z najbardziej prestiżowych programów UE, częścią budowania jej wizerunku poza granicami wspólnoty europejskiej i rozprzestrzeniania wartości unijnych na świecie. Dlatego tylko samorzady wybrane w ogólnoeuropejskim konkursie – tak też stało się w przypadku gminy Góra Kalwaria – są zaproszone do ich realizacji. Udział polskiego miasta należy do rzadkości.

POLSKIE I EUROPEJSKIE DOBRE PRAKTYKI

W ramach projektu pod nazwą „Zrównoważone targowisko miejskie: partycypacyjne władanie miastem w dziedzinie bezpiecznego, zielonego, inkluzywnego zarządzania targowiskami w Indonezji” samorząd Halmahera Utara, przy wsparciu finansowym z UE, będzie przebudowywał bazy i ograniczał ilość powstających na nich odpadów, co wymaga współpracy z różnymi grupami społecznymi i etnicznymi.

Strona polska jest odpowiedzialna za prowadzenie szkoleń i warsztatów z udziałem indonezyjskich urzędników,

Konsultacje na targowisku w Tobelo, które zostały zorganizowane we współpracy z gminą Góra Kalwaria

ków, pracowników uniwersytetów z Halmahera Utara oraz mieszkańców. W kwietniu do Tobelo udał się pięciorosowy zespół ekspertów z Polski – przedstawiciele gminy Góra Kalwaria oraz warszawskiej Fundacji Polityki Rozwojowej, która jest partnerem naszej gminy w projekcie i autorem jego założeń. Goście zaprezentowali na miejscu polskie oraz europejskie dobre praktyki w zakresie partycypacji społecznej (współpracy z mieszkańcami przy tworzeniu przeznaczonych dla nich rozwiązań, w które dodatkowo będą chcieli się zaangażować), oferowania usług publicznych, a także prowadzenia inwestycji w sposób przejrzysty i konkurencyjny.

ENTUZJASTYCZNIE PRZYJĘTE KONSULTACJE

Szkolenia były kontynuowane w czerwcu, kiedy do Góry Kalwarii przybyła 12-osobowa delegacja z Halmahera Utara na czele z Fransem Manerem – bupatiem, czyli szefem regionalnej administracji. Podczas spotkań w ratuszu przekazywana była wiedza

o zagospodarowaniu przestrzennym oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Goście zapoznali się również z działającymi w naszej gminie systemami odbioru odpadów ścieków komunalnych oraz poznali zasady transparentnego i konkurencyjnego prowadzenia inwestycji samorządowych. Podziw Indonezyjczyków wzbudziły sprawy sadownicze w okolicy i współpraca rolników zrzeszonych w grupach producenckich.

Na przełomie sierpnia i września zdobyta przez partnerów z Indonezji wiedza posłużyła do zorganizowania warsztatów charrette na Wosia Market w Tobelo. Polegały one na wysłuchaniu zdania handlarzy i kupujących na temat rewitalizacji pustej hali targowej, aby zaczęła tętnić życiem. Konsultacje zostały przyjęte z dużym entuzjazmem, uczestniczyło w nich około 200 osób. W zbieraniu opinii wzięli udział specjaliści z różnych dziedzin, a ich celem było wypracowanie rozwiązań projektowych, które przyczynią się do zwiększenia funkcjonalności i bezpieczeństwa, do zrównoważonego rozwoju, efektywnego gospodarowania zasobami oraz lepszego gospodarowania odpadami w ulepszonej hali. Z polskiej strony organizację warsztatów wsparli Piotr Walczak – sekretarz gminy Góra Kalwaria, oraz Wojciech Szpociński i Sylwia Szparkowska – prezes i wiceprezes Fundacji Polityki Rozwojowej.

Kolejne warsztaty charrette odbyły się w Inpres Market, gdzie dyskusja toczyła się wokół zarządzania gospodarką odpadami plastikowymi

Goście z Indonezji w czerwcu odbyli w Górze Kalwarii szereg spotkań m.in. na temat udziału mieszkańców w decyzjach podejmowanych przez gminę czy wykonywania jej zadań przez organizacje pozarządowe

oraz zmniejszenia zużycia plastiku na targowiskach.

ZACHĘTA DO WIĘKSZEJ AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Zebrałe we wrześniu opinie przedzieliły się w projekt techniczny i już na początku listopada w Tobelo rozpoczęła się przebudowa nieczynnej hali targowej. W kolejnej sesji szkoleniowej dla społeczności Halmahera Utara oprócz wymienionych przedstawicieli Fundacji wzięli udział burmistrz Arkadiusz Strzyżewski oraz Piotr Chmielewski, naczelnik gminnego Wydziału Promocji i Informacji, który jest również członkiem zespołu realizującego projekt. Goście z Polski wzięli udział jako prelegenci w szeregu spotkań z miejscowymi urzędnikami, studentami i uczniami szkół średnich, a także rozmawiali ze zrzeszonymi kupcami oraz uczestnikami Akademii Dobrego Zarządzania Północnych Maluków. Akademia powstała dla wymiany wiedzy, ale i przygotowania przedstawicieli organizacji pozarządowych i lokalnych aktywistów do tworzenia własnych projektów i występowania o do-

finansowania do międzynarodowych instytucji, w tym UE.

Burmistrz Góry Kalwarii uczestniczył też w zorganizowanym po raz pierwszy w Tobelo biegu, towarzyszącym otwarciu ośrodka turystycznego Talaga Paca, którego obsługą mają zająć się okoliczni mieszkańcy.

Wartość unijnego projektu to 781 tysięcy euro i Góra Kalwaria nie dokłada do niego pieniędzy (tzw. wkładu własnego). Wniosek do konkursu przygotowała Fundacja Polityki Rozwojowej, za nawiązanie partnerstwa z Indonezją odpowiadała Sustainable Strategic Networks – obie organizacje działały nieodpłatnie. Projekt będzie trwał do końca roku 2023.

Doświadczenie zdobyte w polsko-indonezyjskim projekcie już dało nam pierwsze owoce. Gmina Góra Kalwaria została zakwalifikowana do kolejnego projektu – w ramach finansowanego wprost z Unii Europejskiej programu Horizon. Pozyskane fundusze (1,3 mln zł) pozwolą tym razem na zmniejszenie zużycia energii elektrycznej i ciepłej przez basen w Górze Kalwarii.

PRZYSPIESZA WYMIANA PIECÓW

Stan tego, czym oddychamy, coraz bardziej leży nam wszystkim na sercu. Oto najważniejsze informacje na temat aktualnych przepisów związanych z ochroną powietrza.

NA MAZOWSZU OBOWIĄZUJE UCHWAŁA ANTYSMOGOWA. ZGODNIE Z JEJ ZAPISAMI:

- od 1 stycznia 2023 r. nie będzie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno niespełniających wymogów dla klas 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012
- od 1 stycznia 2028 r. nie będzie wolno używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012
- użytkownicy kotłów na węgiel spełniających wymogi ekoprojektu (czyli odznaczających się wysoką sprawnością i niską emisją zanieczyszczeń) i uruchomionych przed 1 czerwca 2022 r. będą

mogli je eksploatować do końca ich żywotności, a uruchomionych po 1 czerwca 2022 r. – tylko do 31 grudnia 2027 r.

- posiadacze kominków będą musieli wymienić je do 31 grudnia 2022 r. na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyc je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

W ZAKRESIE FOTOWOLTAIKI:

- od 2026 r. obowiązkowa ma być instalacja paneli fotowoltaicznych na wszystkich nowych obiektach publicznych i komercyjnych o powierzchni użytkowej ponad 250 m²
- od 2027 r. obowiązek taki ma objąć istniejące budynki publiczne i komercyjne o powierzchni użytkowej ponad 250 m²
- od 2029 r. obowiązek montażu fotowoltaiki ma objąć wszystkie nowe domy.

W ZAKRESIE GAZU:

- montaż kotłów gazowych ma zostać zakazany od 2027 r. w nowych budynkach, a od 2030 r. także w tych modernizowanych. Trzeba jednak dodać, że zainstalowane wcześniej kotły gazowe będą mogły działać nadal.

NOWY OBOWIĄZEK: KAŻDY DOM ZE ŚWIADCTWEM ENERGETYCZNYM

18 października prezydent RP podpisał ustawę o zmianie ustawy o charakterystyce energetycznej budynków oraz ustawy Prawo budowlane. Nowelizacja wejdzie w życie nie później niż 27 kwietnia 2023 roku. Wprowadzana zmiana polega na tym, że każdy, kto ma dom jednorodzinny lub wielorodzinny, będzie musiał posiadać świadectwo charakterystyki energetycznej. Nie ma znaczenia, czy to nieruchomości na sprzedaż, na wynajem czy na własne cele miesz-

kaniowe. Świadectwo, nazywane też paszportem energetycznym, to zbiór danych określających całkowite zapotrzebowanie budynku na energię niezbędną do jego użytkowania.

POLSKA PRZYJĘŁA DŁUGOTERMINOWĄ STRATEGIĘ RENOWACJI BUDYNKÓW

Długoterminowa Strategia Renowacji Budynków ma na celu poprawę efektywności energetycznej sektora budowlanego. Zgodnie z jej założeniami polskie budynki do 2050 roku mają być modernizowane w sposób spójny z transformacją w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie.

Zwróć się o dofinansowanie

Programy dotacyjne wspierające montaż lub wymianę źródeł ogrzewania oraz termomodernizację budynków.

Nowe i istniejące domy:

- „Mój Prąd” – dotacje na fotowoltaikę oraz magazyny energii,
 - „Moje Ciepło” – dotacje na pompy ciepła.
- Istniejące domy (posiadające odbiór budowlany):
- „Czyste Powietrze” – dotacje na wymianę źródła ogrzewania i na termomodernizację budynków.
- Dla rolników:
- „Agroenergia” – dotacje na fotowoltaikę oraz pompy ciepła.

Więcej informacji o programach w punkcie konsultacyjnym w Górze Kalwarii pod numerem 505 699 433 lub adresem mejlowym czystepowietrze@gorakalwaria.pl.

AK-owcy odbili więźniów!

Pod hasłem „My z AK. Góra Kalwaria 1942” odbył się tegoroczny piknik historyczny zorganizowany przez gminę. Z okazji 80. rocznicy utworzenia Armii Krajowej – czyli polskiego podziemnego wojska – rekonstruktorzy wraz z artystami 28 sierpnia odtworzyli realia niemieckiej okupacji i międzywojnia. Współorganizatorami wydarzenia na rynku były samorząd Mazowsza oraz Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Grupa Historyczno-Edukacyjna Szare Szeregi przygotowała m.in. wystawy broni

Żołnierze podziemia pokonali Niemców i uwolnili mieszkańców więzionych w ratuszu

Efekty pirotechniczne to nieodłączny element naszych inscenizacji

Jeden z czterech koncertów – występują Warszawiaki

Pamiętamy o pułkowniku

Już nie tylko nazwa tego miejsca, ale i pomnik upamiętnia Jana Dunina-Wąsowicza, przedwojennego dowódcę jednostki wojskowej w Górze Kalwarii.

Pułkownik został patronem górszkalwaryjskiego parku przy al. Wyzwolenia w 2021 roku. Rada Miejska podjęła uchwałę w tej sprawie na wniosek miejscowego koła Związku Żołnierzy Wojska Polskiego. W roku bieżącym natomiast, 25 czerwca, na tym zielonym terenie za powojkowymi blokami odsłonięto głaz z tablicą poświęcony zasłużonemu oficerowi. To także inicjatywa tutejszych byłych żołnierzy.

Jan Dunin-Wąsowicz, urodzony 19 sierpnia 1890 r., dowodził elitarnym 1. Pułkiem Artylerii Najcięższej (PAN) Wojska Polskiego w dwudziestolecie międzywojennym. Stał na jego czele 1 czerwca 1932 roku. W listopadzie roku 1934 rozpoczęła się przeprowadzka pułku z Warszawy do Góry Kalwarii. Dzięki dowódcy przenosiny do nowego garnizonu, które nie były łatwym przedsięwzięciem, przebiegły sprawnie. On również zapoczątkował modernizację i rozbudowę kompleksu koszarowego przy ul. Dominikańskiej (w ramach prac powstały m.in. garaże, a także budynki mieszkalne dla oficerów i podoficerów w sąsiedztwie jednostki).

Co ważne, górszkalwaryjski PAN działał na rzecz lokalnej społeczności. Urządzał zabawy dla dzieci, dożył najuboższe z nich, organizował zbiórki na cele charytatywne, zapewniał oprawę patriotycznym i kościelnym uroczystościom.

Dunin-Wąsowicz niedługo był związany z naszym miastem. Z powodu choroby zmarł przedwcześnie – bo w wieku 45 lat – 24 kwietnia 1936 roku. Spoczywa na warszawskich Powązkach Wojskowych.

Pomnik w parku imienia pułkownika powstał również

Jan Dunin-Wąsowicz stał na czele 1. Pułku Artylerii Najcięższej (PAN), który stacjonował w naszym mieście. Na zdjęciu: uroczyste odsłonięcie kamienia pamiątkowego w parku

w związku z jego zasługami dla kraju. Walczył o odzyskanie niepodległości w szeregach 1. Brygady Legionów Polskich (został ranny w słynnej bitwie z Rosjanami pod Kostuchówką w 1916 r.) oraz o jej utrzymanie przeciwko bolszewikom (1920). Odznaczono go m.in. orderem Virtuti Militari.

W dniu odsłonięcia pomnika ku czci Jana Dunina-Wąsowicza otwarto też – niedaleko – plenerową, stałą wystawę o historii koszar w Górze Kalwarii, autorstwa koła Związku Żołnierzy WP. Znajduje się ona w pobliżu ul. Saperów i czołgu (dojście także od strony parku). Zarówno ekspozycja, jak i pamiątkowy głaz powstały za fundusze byłych żołnierzy i samorządu gminy.

Dzielmy się dziejami

Powstało Archiwum Społeczne Góry Kalwarii „Góra Wspomnień”. Ośrodek Kultury, który je stworzył, gromadzi stare zdjęcia, utrwała opowieści o przeszłości gminy i zaprasza do współpracy mieszkańców.

To archiwum internetowe. Pod adresem gorawspomnien.pl można obejrzeć archiwalne fotografie ciekawych miejsc oraz wywiady z mieszkańcami pamiętającymi nawet czasy przedwojenne. Stare zdjęcia (mnóstwo unikatów!) są też publikowane na facebookowym profilu Góra Wspomnień / Archiwum Społeczne Góry Kalwarii.

„Nasze miasto i okolice mają za sobą wiele różnych przeżyć i historii, czasem znanych, czasem mniej znanych, a niektóre nigdy jeszcze nie ujrzały światła dziennego. Wielu z nas zachowało opowieści, fotografie i filmy z dawnych lat. Tworząc archiwum, chcemy stworzyć przestrzeń, w której będziemy mogli zatrzymać czas, zachować emocje. Chcemy, żeby było to nasze wspólne miejsce” – czytamy na stronie Góry Wspomnień.

Razem z Ośrodkiem Kultury gorąco Państwu zachęcamy do dzielenia się interesującymi materiałami i wspomnieniami. Ze społecznym archiwum można się kontaktować poprzez formularz na gorawspomnien.pl, pocztę elektroniczną (gorawspomnien@kulturagk.pl) oraz profil na Facebooku.

Przedsięwzięcie jest realizowane w ramach projektu „Konwersja cyfrowa domów kultury” finansowanego ze środków Unii Europejskiej (Program Operacyjny Polska Cyfrowa).

Zdrowej rozrywki nigdy nie za dużo!

Wiele było w 2022 roku okazji, by się wspólnie ruszać na świeżym powietrzu. I to nie tylko biegowych i rowerowych (z takimi wydarzeniami jest kojarzona Góra Kalwaria). W dodatku powrócił na nasz teren sport motorowy: po kilku latach odbył się legendarny rajd Monte Calvaria. Przeżyjmy wybrane imprezy jeszcze raz.

Kółka, zmrók i asfalt – przybywa u nas miłośników takiego połączenia. Mowa oczywiście o nightskatingu, czyli o wieczornych przejażdżkach po Górze Kalwarii na rolkach i wrotkach (mile widziani też rowerzyści). W kończącym się roku Ośrodek Sportu i Rekreacji urządził trzy takie przejazdy. Podczas czerwcowego padł rekord miasta: ulice przemierzało ponad 300 mieszkańców!

Mieli pod górkę dosłownie i w przenośni. Bo biegli po parku na skarpie przy wietrzno-deszczowej pogodzie. Ale 5 km pokonało 100 mieszkańców. Był to w końcu bieg honorowy i charytatywny. Stycziowe wydarzenie pod hasłem „Policz się z cukrzycą”

odbyło się z okazji finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, w Górze Kalwarii po raz pierwszy. Główny organizator: górskokalwaryjski sztab WOŚP.

Trudno sobie wyobrazić Górę Kalwarię bez Monte Calvarii – najstarszego rajdu samochodowego dla amatorów w Polsce. Gościł on w mieście każdej zimy przez ponad pół wieku, ale po edycji 2018 Automobilklub Polski przestał organizować imprezę. Ku ogólnej uciechy zawody jednak wróciły! W lutym br. ścigano się 54. raz. Startujący zapamiętują tę edycję także z powodu niesamowicie porywistego wiatru, który uszkodził dach szkoły gastronomicznej, przez co odwołano jedną z prób.

Nasze miasto było Katarzem. W czerwcu na stadionie przy ul. Wojska Polskiego rozegrano dziecięcą wersję tegorocznych piłkarskich mistrzostw świata. Gościliśmy zawodników z rocznika 2014. Każda klubowa drużyna (większość przyjechała z Mazowsza) wystąpiła jako jedna z reprezentacji, które zakwalifikowały się do katarskiego mundialu. Młodzi piłkarze walczyli w Górze Kalwarii o prawo startu w turnieju finałowym na stadionie Legii Warszawa. Awans uzyskało osiem zespołów, w tym Polska, w którą wcielił się Klub Sportowy Warka. Głównym organizatorem minimistrzostw była firma KR Sport, a patronem honorowym – górskokalwaryjski burmistrz.

Dla niektórych morsów kąpiele w zimnej wodzie to za mało – potrzebują większego dreszczyku emocji. W styczniu w Górze Kalwarii ponad 50 miłośników morsowania przepłynęło Wisłę. Oczywiście wplaw i wszere. Śmiałkami byli członkowie klubów morsów z całej Polski. Po kilka osób pokonywało przeszło 600 metrów na wysokości portu, a towarzyszyło im na rzece Piaseczyńskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. Wydarzenie zorganizowała Fundacja Morsy Wołomin-Kobyłka, a patronat nad nim objął burmistrz Góry Kalwarii.

Pognali na zamek ku pamięci jego słynnej lokatorki. W czerwcu zadebiutował w naszej gminie Bieg Królowej Bony – Szlakiem Księżąt Mazowieckich. Ponad 200 osób pokonało trasę z Góry Kalwarii do Czerska – 10-kilometrową biegacze, a 6-kilometrową miłośnicy nordic walking. Na mecie uczestnicy dostali pamiątkowe medale – Złote Talary Królowej Bony. Nagrodę za rywalizację stanowiła też uczta rycerska na zamkowym dziedzińcu. Pomysłodawcą i organizatorem zawodów była Fundacja Active Life. Fot. ZmierzymyCzas.pl

W naszej gminie tradycyjnie konkurowali kolarze, ale mieliśmy też coś dla jeżdżących rekreacyjnie. We wrześniową niedzielę odbył się rajd rowerowy z przewodnikiem i zwiedzaniem ciekawych miejsc, ogniskiem z kiełbaskami oraz z nagrodami. Udział był bezpłatny. Dopisała zarówno pogoda, jak i uczestnicy ponad 40-kilometrowej wycieczki. Nad ich bezpieczeństwem czuwali strażnicy miejscy i ratownicy medyczni. Organizator: Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Zamiast dyrektora – dyrektorka

Mijający rok przyniósł ważną zmianę w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Górze Kalwarii.

Przestał nim kierować – po 11 latach – Paweł Maciejewski. Postanowił bowiem objąć funkcję szefa ośrodka sportu w Warce, gdzie mieszka. Maciejewskiego zastąpiła, po wygranym konkursu ogłoszonym przez burmistrza, Monika Kozłowska. Dyrektorem górskokalwaryjskiego

OSiR-u została 1 czerwca. Wcześniej pracowała w Urzędzie Gminy i Miasta Grójec jako naczelnik Wydziału Edukacji. Poprosiliśmy Monikę Kozłowską o podsumowanie półroczna na nowym stanowisku.

– Był to czas bardzo intensywnej, wyczerpującej, ale jednocześnie niezwykle satysfakcjonującej pracy – mówi pani dyrektor. – Skupiłam się na poprawie estetyki budynków OSiR-u oraz na modernizacji infrastruktury ba-

senowej. Koncentrowałam się też na zapewnieniu jak najlepszej oferty sportowej dla mieszkańców i przyciągnięciu jak najszerszego grona klientów. W tej chwili prowadzimy kilkanaście sekcji, które cieszą się dużą popularnością. W grudniu ruszyły zajęcia z tenisa stołowego, a w najbliższej przyszłości zaczniemy prowadzić lekcje jazdy na rolkach i nurkowania. Chciałabym, aby powstała także sekcja koszykówki. Organizujemy po-

nadto nowe wydarzenia. Niedawno odbyły się Noc na Basenie oraz Miłokajki na Basenie i okazały się hitami – wylicza.

– Najbliższy rok to koncentracja właśnie na pływalni: dalsza modernizacja infrastruktury przy równoczesnej rozbudowie siłowni i strefy saun. Kolejnymi priorytetami są unowocześnianie pozostałych obiektów i rozwój życia sportowego w gminie – kończy Monika Kozłowska.

Monika Kozłowska zajęła miejsce Pawła Maciejewskiego

Nie tylko dla moli książkowych

Od 75 lat wypożyczalnia książki Gminna Biblioteka Publiczna w Górze Kalwarii! – Wasza praca nie ogranicza się do obsługi czytelnika. Jest wiele różnych powodów, by odwiedzać naszą bibliotekę – dziękował pani dyrektor Annie Charko i pracownikom instytucji burmistrz Arkadiusz Strzyżewski podczas jubileuszowej uroczystości 26 października.

Spotkania autorskie, charytatywne kiermasze książki, Narodowe Czytanie, zajęcia dla dzieci czy dyskusyjne kluby – placówka faktycznie działa prężnie.

Przesympatycznym i znającym się na rzeczy bibliotekarkom z ul. ks. Sajny 1 dziękowano w trakcie jubileuszu właśnie za to, że im się chce (jak wyraził się burmistrz). Gratulacje złożyli m.in. przedstawiciele bibliotek z ul. Koszykowej w Warszawie i z Piaseczna.

Miłym akcentem było wręczenie przez dyrektor Annę Charko dyplomu

W SZKOLE, RATUSZU I PAŁACU

Kilka siedzib miała gminna biblioteka, a pierwszą była szkoła podstawowa przy obecnej ulicy ks. Sajny. Otwarcie księżnicy nastąpiło niedługo po wojnie, w 1947 roku, a funkcjonowała ona w izbie o powierzchni 18 metrów kwadratowych. Placówką kierowała na początku nauczycielka Łucja Morawińska. Księgozbiór składał się głównie z książek, które ofiarowywali mieszkańcy, liczył sto kilkadziesiąt wolu-

Pałac Biskupi, jest domem biblioteki od 2015 roku. Najdłużej na czele księżnicy stała Gabriela Wądrodzka – przez 35 lat.

W ostatnich latach najważniejszym wydarzeniem było uruchomienie filii w Baniosze (2020 r.). Dodajmy, że działa również punkt biblioteczny w Czersku, który w bieżącym roku przeszedł remont.

ŚWIAT STANĄŁ OTWOREM

Podczas uroczystości dzielono się wspomnieniami związanymi z biblioteką jubilatką. Anna Charko opowiedziała o swojej pierwszej wizycie w górskokalwaryjskiej księżnicy. – Miałam sześć lub siedem lat. Siedzibę stanowił wtedy ratusz, wejście znajdowało się od strony obecnej ulicy Piłsudskiego. Dwa pomieszczenia wypełniały książki, jedno z nich było także czytelnią z drewnianymi stolikami, a w trzecim, ciemnym, rezydowała pani dyrektor. Z jednej strony byłam niepokieszona, bo usłyszałam, że jednorazowo można wypożyczyć tylko cztery książki. A z drugiej – miałam wrażenie, jakby cały świat stanął przede mną otworem – opowiadała pani dyrektor.

– Było cicho i musiało być cicho, a książki obłożone były w szary papier. Pamiętam też charakterystycz-

Burmistrz Arkadiusz Strzyżewski życzył Annie Charko, aby biblioteka uzależniała mieszkańców od czytania

ny zapach – opisywała bibliotekę w ratuszu Dorota Pyszyńska, dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii.

W Pałacu Biskupim podczas jubileuszu można było zapoznać się z wystawą o dziejach księżnicy (nadal trwa), wysłuchać fragmentu eseju noblistki Olgi Tokarczuk, nie mogło

się również obyć bez urodzinowego tortu.

Serdecznie zapraszamy do placówki przy Sajny 1. Jest czynna w poniedziałki, wtorki i czwartki w godzinach 11.00–18.00, w środy od 11.00 do 16.00, zaś w piątki między 9.00 a 16.00 (a dodatkowo w jedną sobotę w miesiącu).

Gminna Biblioteka Publiczna w Górze Kalwarii

e-mail: publiczna@bibliotekagk.pl
tel. 508 677 581 (wypożyczalnia dla dorosłych)
tel. 508 679 366 (wypożyczalnia dla dzieci i młodzieży)

„Prawie 48 tysięcy woluminów liczy księgozbiór dostępny w Górze Kalwarii, Baniosze i Czersku

mów i kwiatów pracownikom górskokalwaryjskiej księżnicy. Również tym, które przeszły już na emeryturę (na obchody 75-lecia przybyły Wanda Wójcicka i Elżbieta Rokita). Wdzięczność okazano w ten sposób także byłym dyrektorkom (w świętowaniu uczestniczyły Renata Zagózdźon oraz Katarzyna Haman, która przy Sajny 1 nadal pracuje).

minów, korzystanie z nich było odpłatne i możliwe trzy razy w tygodniu.

W 1957 roku instytucja przeniosła się do ratusza, gdzie działała (z roczną przerwą, kiedy mieściła się w budynku przy Stadionie Miejskim) aż do roku 1997. Następnie książki można było wypożyczać przy ul. Pijarskiej 40. Obecna siedziba, zabytkowy

Teresa Pietras wzięła dotychczas udział w 140 zbiorowych i indywidualnych wystawach w kraju i za granicą

Już 30 lat maluje Teresa Pietras z Góry Kalwarii. Z okazji jubileuszu odbył się w naszym mieście – pod hasłem „Kwiaty zwiędną, obrazy zostaną” – wernisaż, na który tłumnie przybyli mieszkańcy i goście spoza gminy.

SPEŁNIONA, ALE NIENASYCONA

13 listopada w Ośrodku Kultury pogratulowali akwarelisce m.in. przedstawiciele górskokalwaryjskiego urzędu miasta oraz Rady Miejskiej. List od burmistrza Arkadiusza Strzyżewskiego, przebywającego akurat za granicą, odczytał jego zastępca Mateusz Baj.

„Pani uśmiech, elegancja i oczy-

wicie pięknie utrwalała przyroda ożywiają lokalny świat” – napisał gospodarz gminy. „Może czuć się Pani artystką spełnioną. Ale niech nigdy nie czuje się Pani artystką nasyconą. Niech ciekawość otaczającego nas świata nadal każe Pani tworzyć, tworzyć, tworzyć”.

Jubilatka, która najczęściej maluje kwiaty, otrzymała podczas inauguracji wystawy wiele bukietów (skomentowała z uśmiechem, że będzie je uwieczniać całą zimę). Dziękowano jej za zarażanie miłością do sztuki i natury, zwłaszcza dzieci. A także za promowanie Góry Kalwarii – mieszkańka uczestniczy bowiem w wystawach i plenerach w całej Polsce i za granicą.

Prezent dla niej stanowiły też wy-

Pachnące obrazy Teresy Pietras

– Jaki trzeba mieć talent! – zachwycano się jej wystawą, a autorka akwarel dopowiadała skromnie: – To dar z góry.

stępy niezwykle utalentowanej wokalnie młodzieży z miejscowego Studia Piosenki. Zaśpiewali: Weronika Nowicka, Oliwia Górka, Natalia Lis i Mateusz Kołodziej. Akompaniował na pianinie Andrzej Kochański. Nie zabrakło również – a jakże – tortu.

Pani Teresa natomiast, mówiąc o trzech dekadach twórczości, w pierwszej kolejności podziękowała swojemu mężowi Stanisławowi. – Za to, że zawsze cierpliwie znosi moje wyjazdy i cieszy się z nich razem ze mną – oznajmiła.

Obrazy eksponowane w Ośrodku Kultury można było podziwiać do połowy grudnia.

ZACHWYT NAD DETALAMI

Teresa Pietras zamieszkała w Górze Kalwarii na początku lat 60. jako mała dziewczynka i tutaj właśnie w wieku przedszkolnym rozpoczęła przygodę z plastyką. – Kredki dawały mi ogromną radość – wspomina. – Później moje rysunki wisiały na szkolnych wystawach.

Pierwszy raz zaprezentowała publicznie swoje obrazy w 1993 roku w podziemiach kościoła parafialnego w Górze Kalwarii. Była to pierwsza wystawa twórców amatorów z lo-

kalnej grupy plastycznej Communio Graphis, do której należała artystka.

– Od zawsze inspirowała mnie dzika natura: lasy, łąki, pola. Obserwuję dokładnie, jak się ona zmienia w ciągu czterech pór roku. Interesuje mnie to, co jest blisko, czego mogę dotknąć. Umiem się zachwycić najmniejszym szczegółem – opisuje akwareliscka. I stwierdza: – W sztuce ważne jest, żeby robić to, co się czuje, a nie co trzeba.

Członkini Związku Artystów Plastyków tworzy w pracowni, która mieści się w jej domu; to dla niej

prawdziwy azyl. – Dlaczego wybrałam malarstwo akwarelowe? Ponieważ jest najbardziej urokliwe. Jest też jednak najtrudniejsze. Wymaga niezwyklej precyzji, pewności, lekkości i jest w pewnym sensie bezlitosne, bo nie daje szansy dokonania poprawek – tłumaczy pani Teresa, którą mieszkańcy kojarzą również z wieloletniego prowadzenia w Górze Kalwarii legendarnego wręcz sklepu Upominki.

Fotoreportaż z wernisażu jest na naszej stronie internetowej gorakalwaria.pl w galerii zdjęć.

Spod pędzla mieszkanki wyszło – według jej szacunków – ponad tysiąc prac

Słonecznie, tanecznie, ludowo i jazzowo

Lokalne życie kulturalne wróciło do normy po pandemii. Mieszkańcy byli wyraźnie spragnieni sztuki i rozrywki. Oto kilka najważniejszych, naszym zdaniem, tegorocznych wydarzeń.

W wakacje nie było wakacji od plenerowych wydarzeń dla mieszkańców.

Na letni cykl „Słoneczna Góra” złożyło się pięć pikników rodzinnych na miejskim rynku. Urząd gminy i Ośrodek Kultury zorganizowały m.in. występy kilkunastu wykonawców, a podczas jednej z imprez, w wersji retro, odbyła się uliczna parada zabytkowych pojazdów.

To była pierwsza edycja tego ogólnopolskiego turnieju tańca towarzyskiego i już zapowiedziano, że w przyszłym roku odbędzie się kolejna.

Nic dziwnego, listopadowe zawody okazały się bowiem strzałem w dziesiątkę. Podczas Emotion Cup 2022 dopisali zarówno widzowie, jak i uczestnicy – konkurowało około 300 tancerzy. Imprezę urządziła Szkoła Tańca Emotion, a wspomógł ją Ośrodek Sportu i Rekreacji.

(fot. Foto-SKA)

Festiwal Góra Urzeczca to kolejna nowość.

Koncerty zespołów ludowych, stoiska lokalnych wytwórców i warsztaty kulinarne – tak promowano na miejskim rynku nadwiślański region Urzeczce. Głównym organizatorem czerwcowego wydarzenia był czerski oddział Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, a współorganizatorem – Ośrodek Kultury.

Uznani pisarze odwiedzili Górę Kalwarię, by zobaczyć się z czytelnikami.

Gminna Biblioteka Publiczna zaprosiła do siebie m.in. Marcina Mellerę, Maksą Czornyją (na zdjęciu), Alka Rogozińskiego i Olę Rudnicką. Projektu „Słuchaj kultury” nie udało się zrealizować, gdyby instytucja z ul. ks. Sajny 1 nie pozyskała zewnętrznego dofinansowania. Na spotkaniu autorskie otrzymała od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego 24,5 tys. zł.

Na zamek w Czersku powrócił w maju – po trzyletniej przerwie – turniej rycerski.

Dziedziniec znów wypełnił się dziesiątkami rekonstruktorów historycznych – rycerzami, damami, rzemieślnikami. Ośrodek Kultury sprzedał na dwudniową imprezę 7 tys. biletów.

Podatny grunt znalazł w naszej gminie letni cykl koncertów plenerowych JazZamek.

Połączenie średnio-wiecznego miejsca, czyli warowni w Czersku, z jazzową muzyką już trzeci sezon przyciąga publiczność. W zabytkowych murach występują pierwszorzędni wykonawcy. W mijającym roku zagrał m.in. kwintet na czele z wybitnym saksofonistą Piotrem Baronem (na zdjęciu).

NOWE NUMERY TELEFONÓW do pracowników urzędu gminy

NUMER GŁÓWNY (SEKRETARIAT)

Katarzyna Książek 22 484 33 00

KIEROWNICTWO URZĘDU

Burmistrz
Arkadiusz Strzyżewski 22 484 33 01
Zastępca burmistrza
Mateusz Baj 22 484 33 02
Sekretarz gminy
Piotr Walczak 22 484 33 03
Skarbnik gminy
Ewa Sobiepanek 22 484 33 04

WYDZIAŁ ORGANIZACYJNY

Anna Mentlak 22 484 33 12
Anna Bąk (kancelaria urzędu) 22 484 33 14
Renata Bukowska (kancelaria urzędu) 22 484 33 15
Anna Szczodra 22 484 33 17
Justyna Królak 22 484 33 17
Edward Robosz 22 484 33 19

WYDZIAŁ SPRAW OBYWATELSKICH

Beata Kisiel (naczelnik) 22 484 33 20
Katarzyna Adamek 22 484 33 22
Zuzanna Karwacka 22 484 33 23
Renata Królak 22 484 33 24
Agnieszka Szczepańska 22 484 33 25
Małgorzata Mrowińska 22 484 33 26
Daria Bocek 22 484 33 27
Andrzej Wojnarski 22 484 33 28

WYDZIAŁ GOSPODARKI ODPADAMI

Ilona Jagiełło-Zajac 22 484 33 30
Małgorzata Smolarek 22 484 33 32
Sylwia Kowalska 22 484 33 33
Anna Szymańska 22 484 33 34
Anna Dorota Klepczyńska 22 484 33 35

WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA

Julita Jędrzejczyk (naczelnik) 22 484 33 40
Fryderyk Bleszyński 22 484 33 42
Monika Siergiejuk 22 484 33 43
Ewelina Maziarek 22 484 33 44
Honorata Orłowska 22 484 33 45

WYDZIAŁ PROMOCJI I INFORMACJI

Piotr Chmielewski (naczelnik) 22 484 33 50
Robert Korczak 22 484 33 52
Paulina Jałocha 22 484 33 53
Katarzyna Czechowska 22 484 33 54
Katarzyna Bartczak 22 484 33 55
Paulina Kochańska (Lokalne Centrum Kompetencji, punkt konsultacyjny Programu „Czyste Powietrze”) 505 699 433

WYDZIAŁ INWESTYCJI, REMONTÓW I DROGOWNICTWA

Katarzyna Kochańska (naczelnik) 22 484 33 60
Tomasz Sibilski 22 484 33 61
Robert Budyta 22 484 33 62
Sebastian Kaczmarek 22 484 33 63
Rafał Kurbanowski 22 484 33 64
Dorota Pierścińska 22 484 33 65

WYDZIAŁ GOSPODAROWANIA MIENIEM I GEODEZJI

Dorota Kulik (naczelnik) 22 484 33 70
Agnieszka Nowicka 22 484 33 71
Ryszard Piekarski 22 484 33 73
Ilona Makuch 22 484 33 74
Bartosz Trzaskowski 22 484 33 75

WYDZIAŁ PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO

Anna Kochańska (naczelnik) 22 484 33 80

Renata Ługowska 22 484 33 81
Agnieszka Chojnacka 22 484 33 82
Marcin Niedziółka 22 484 33 83
Anita Sas 22 484 33 84
Jerzy Walczewski 22 484 33 85
Mariusz Zyga 22 484 33 86
Martyna Barańska 22 484 33 87

WYDZIAŁ PODATKOWY

Hanna Mysza (naczelnik) 22 484 33 90
Beata Spychalska 22 484 33 91
Paula Królikowska 22 484 33 92
Paulina Lasecka 22 484 33 93
Iwona Mierzejewska 22 484 33 94
Edyta Kazubek 22 484 33 95
Magdalena Kreczmańska 22 484 33 96
Iwona Szczygielska 22 484 33 97

WYDZIAŁ FINANSOWY

Barbara Holz (naczelnik) 22 484 34 00
Katarzyna Łukasiak 22 484 34 01
Monika Pasek 22 484 34 02
Iwona Owczarek 22 484 34 03
Aneta Nizińska 22 484 34 05

URZĄD STANU CYWILNEGO

Beata Klimek (kierownik) 22 484 34 10
Ewa Pośnik-Kaseja 22 484 34 11
Patrik Winiarek 22 484 34 12

BIURO INFORMATYKÓW

Tomasz Piotrowski 22 484 34 15
Piotr Duda 22 484 34 16

BIURO RADY MIEJSKIEJ

Urszula Kuranowska 22 484 34 20
Anna Witek 22 484 34 21

BIURO KADR I PŁAC

Grażyna Urbanowicz 22 484 34 25
Magdalena Kośla 22 484 34 26

BIURO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Aneta Szeręga-Kochańska 22 484 34 30
Małgorzata Szlązak 22 484 34 31

SAMODZIELNE STANOWISKA

Stanowisko ds. kontroli 22 484 34 35
Małgorzata Adamek (audytor wewnętrzny) 22 484 34 36
Artur Sztabiński (stanowisko ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego) 22 484 34 41
Bartłomiej Wrochna (stanowisko ds. bezpieczeństwa przeciwpożarowego) 22 484 34 42

Dorota Biczysk-Wawer (stanowisko ds. utrzymania terenów publicznych) 22 484 34 43

BIURO RADCÓW PRAWNYCH

Edyta Kur 22 484 34 40
Wiesław Urbanowicz 22 484 34 40
Łukasz Urbanowicz 22 484 34 40

STRAŻ MIEJSKA

Robert Durka (komendant) 22 484 34 45
Straż Miejska 22 484 34 46
502 078 136

FILIE STAROSTWA POWIATOWEGO

Wydział Komunikacji i Transportu 22 484 34 48
Wydział Architektoniczno-Budowlany 22 484 34 49

Jak zużywać mniej prądu - 8 zasad

Niezwykłe właściwości energetycznej efektywności

Mniej za rachunki?
Zmniejszamy koszty energii elektrycznej w naszych domach.

NASZA GMINA OSZCZĘDZA

Zasada 1

Gotuj zawsze tylko tyle wody w danym momencie, ile zużyjesz!

Zagotowanie minimalnej ilości wody w czajniku kosztuje ok. 3 grosze.
Jeśli wstawimy pełny czajnik wody to za jej podgrzanie do temperatury wrzenia zapłacimy ok. 8 groszy.

NASZA GMINA OSZCZĘDZA

Zasada 2

Przed wszystkim wyłączaj światło w pomieszczeniach, w których nie przebywasz, także w pracy.

Wyłączenie żarówki energooszczędnej jest sensowne jeśli nie pojawi się ponownie w pomieszczeniu w ciągu 8 minut - najbardziej nagrzewa się ona podczas zapalenia.

Wyłączaj światło w pomieszczeniach, w których nie przebywasz.

ENERGIA - ŹRÓDŁO NASZEGO ŚWIATŁA...

Zasada 3

Wyłącz komputer, radio, telewizor, jeśli ich nie używasz w danej chwili. Zawsze wyjmuj ładowarkę z kontaktu po zakończonym ładowaniu.

100%

Nie zostawiaj urządzeń w trybie czuwania.
Świecąca dioda to znak, że nadal urządzenie zużywa energię.

NASZA GMINA OSZCZĘDZA

Zasada 4

Gotuj zawsze z pokrywką. Wtedy przygotujesz potrawę szybciej i zużyjesz mniej energii.

Podczas gotowania potraw przykrywaj garnki pokrywką.
Przyspieszy to proces gotowania i skróci czas korzystania z płyty indukcyjnej.

ENERGIA - ŹRÓDŁO NASZEGO ŚWIATŁA...

Zasada 5

Wymień żarówki na energooszczędne.

Jeśli jeszcze tego nie zrobiliście, warto wymienić żarówki na energooszczędne.
Co prawda są one droższe od tych zwykłych, ale pozwolą nam zaoszczędzić trochę pieniędzy ponieważ żarówki energooszczędne, jak sama nazwa wskazuje, zużywają mniej prądu.

NASZA GMINA OSZCZĘDZA

Zasada 6

Nie włączaj oświetlenia sztucznego, jeśli wystarcza naturalne.

Promienie słoneczne wpadające do pokoju z zewnątrz najlepiej rozświetlą pomieszczenie.
Korzystajmy z naturalnego, wspaniałego światła tym samym możemy liczyć na oszczędności.
Czy wiesz, że...
Światło stymuluje produkcję serotoniny, czyli hormonu szczęścia i melatoniny, która reguluje okres snu i czuwania. Z kolei zmniejszona ilość światła powoduje wahania poziomu kortyzolu, czyli hormonu stresu - co sprawia, że człowiek staje się senny.

Niezwykłe właściwości energetycznej efektywności oświetlenia w naszej Gminie Kalwaria.

Poradnik edukacyjny

ENERGIA - ŹRÓDŁO NASZEGO ŚWIATŁA...

Zasada 7

Dlaczego warto obniżyć temperaturę w domu o jeden stopień?
Jak wskazują wyliczenia Izby Gospodarczej Ciepłownictwa Polskiego jeden stopień mniej w pomieszczeniu to zmniejszenie wysokości rachunków za ciepło o około 5-8%.
Obniżenie temperatury o 2 stopnie to proporcjonalnie jeszcze wyższe oszczędności.

Kiedy wychodzisz z domu, zmniejsz ogrzewanie.

NASZA GMINA OSZCZĘDZA

Zasada 8

Uruchamiaj tylko pełną pralkę i zmywarkę.

Pamiętaj, by włączać pralkę i zmywarkę dopiero wtedy, gdy będą pełne.
Jeśli masz do umycia kilka talerzy, zaczekaj, aż uzbiera się więcej naczyń lub umyj je ręcznie.

ENERGIA - ŹRÓDŁO NASZEGO ŚWIATŁA...